

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**MOŽNOSTI FINANCOVANIA PODNIKOVÝCH POTRIEB
MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV
PROSTREDNÍCTVOM ÚVEROVÝCH PRODUKTOV
OBCHODNÝCH BÁNK**

Diplomová práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	3.3.16. Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra financií
Školiteľ:	Ing. Zuzana Čierna, PhD.

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som diplomovú prácu vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru súvisiacu so zameraním diplomovej práce.

Nitra, dňa.....

.....

Bc. Katarína Kopčová

Touto cestou vyslovujem poďakovanie Ing. Zuzane Čiernej, PhD. za pomoc, usmernenie, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

Nitra, dňa

.....

Bc. Katarína Kopčová

Abstrakt

Hlavným cieľom záverečnej práce bolo posúdiť možnosti financovania malých a stredných podnikov prostredníctvom úverov komerčných bánk. Prvá časť práce má názov Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky. V tejto časti boli citované a prezentované názory domácich a zahraničných autorov k riešenej problematike. V úvode vlastnej práce bol posúdený stav a vývoj počtu malých a stredných podnikov v Slovenskej republike. Posúdenie stavu, počtu malých a stredných podnikov umožňuje identifikovať existujúce trendy, predpokladať budúci vývoj a pripravovať opatrenia pre úspešný rozvoj. Na rozvinutie hlavného cieľa diplomovej práce boli vybraté dve komerčné banky a navzájom porovnané. Bola vybratá OTP banka a UniCreditBank. UniCredit Bank vznikla fúziou UniBanky, a. s. a HVB Bank Slovakia a. s. v apríli 2007. V oboch bankách bola posúdená finančná situácia na základe vybraných finančných ukazovateľov. Boli popísané aktuálne úvery pre malé a stredné podniky poskytované bankami. Úverové produkty boli rozdelené podľa potrieb podniku, ktoré financujú. V diplomovej práci bol uvedený fiktívny malý podnik s názvom KOVON, s.r.o. Tento podnik zamestnáva 6 zamestnancov a žiada banku o úver. Po predložení žiadosti o úver bola bankami posúdená finančná situácia podniku a ponúknutý úver. Podnik žiada o prevádzkový kontokorentný úver a o investičný úver. Podniku bol odporučený kontokorentný aj investičný úver OTP banky, pretože táto banka ponúka výhodnejšiu úrokovú mieru aj výhodnejšie podmienky.

Kľúčové slová : podnik, úver, financovanie, banka

Abstract

The main aim of my thesis is to describe the ways of financing of small and middle enterprises by means of commercial bank credits. The first part of my thesis is called "The view of existing issues on this topic". I have cited and presented here the opinions of domestic and foreign authors on the topic. Further, the present situation and development of amount of small and middle companies in the Slovak Republic is described in the introduction of main work. The evaluation of these number enables me to identify the existing trends, to foresee coming evolution and to make precautions for the prosperous development. I have chosen two commercial banks to demonstrate and compare the major problems of my thesis. The first is OTP bank and the second one is UniCreditBank. UniCreditBank was created by means of merger of UniBank, a.s. and HVB Bank Slovakia, a.s. in april 2007. The financial situation in bot banks was estimated on the basis of chosen financial indicators. What is more, I have also provided you a characterization of actual trends in credits for small and middle enterprises. The credit products are divided here according to the needs of particular company, which will be funded in the future. I will also give you an overview of a small fictionally enterprise, called KOVON, s.r.o., where 6 workers are employed. This business organization was applying for an operational overdraft and capital bank credit. The credit was provided by a bank after the detailed appraisal of financial situation of our enterprise. On the basis of the obtained results, I recommend to this company the overdraft bank credit and capital bank credit from OTP bank, because this commercial bank provisedes credits with more favourable interest rate and conditions of instalments than other banks.

Key words: enterprise, credit, financing, bank

Obsah

Úvod.....	9
1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky.....	11
1.1 Podnik.....	11
1.1.1 Malé a stredné podniky.....	12
1.2 Financovanie, zdroje financovania.....	17
1.3 Banka.....	20
1.4 Úver a úrok.....	23
1.4.1 Úver.....	23
1.4.1.1 Výhody a nevýhody bankových úverov.....	27
1.4.2 Úrok.....	28
2. Cieľ práce.....	30
3. Metodika práce.....	31
4. Výsledky práce.....	34
4.1 Zdroje financovania podniku.....	34
4.1.1 Členenie finančných zdrojov podniku.....	34
4.1.2 Financovanie majetku podniku.....	36
4.1.2.1 Financovanie dlhodobého majetku podniku.....	36
4.1.2.2 Financovanie obežného majetku podniku.....	37
4.2 Vývoj a stav malého a stredného podnikania.....	39
4.2.1 Vývoj počtu malých a stredných podnikov- právnických osôb.....	39
4.2.2 Podiel malých a stredných podnikov na celkovej zamestnanosti.....	40
4.3 Vývoj úverov v Slovenskej republike.....	41
4.3.1 Vývoj úverov a úverových štandardov poskytnutých MSP.....	41
4.3.2 Vývoj poskytnutých úverov domácnostiam, podnikom v SR.....	42
4.4 Charakteristika banky OTP Banka Slovensko, a. s.....	44
4.4.1 Profil a história banky.....	44
4.4.2 Vývoj štruktúry vlastného imania.....	45
4.4.3 Vývoj ukazovateľov ROA a ROE OTP banky Slovensko, a. s.....	45
4.4.4 Vývoj poskytnutých úverov OTP banky Slovensko, a. s.....	46
4.4.5 Charakteristika vybraných úverových produktov pre MSP.....	47
4.5 Charakteristika UniCredit Bank Slovakia a. s.....	49

4.5.1	Profil a história banky.....	49
4.5.1.1	UniCredit Bank a MSP.....	50
4.5.2	Vývoj štruktúry vlastného imania.....	51
4.5.3	Vývoj ukazovateľov ROA a ROE UniCreditBank, a. s.....	51
4.5.4	Charakteristika vybraných úverových produktov pre MSP.....	53
4.6	Základné informácie a charakteristika podniku KOVON, s. r. o.....	55
4.6.1	Analýza nákladov, výnosov a VH a vybraných finančných ukazovateľov....	56
4.6.1.1	Hodnotenie vybraných finančných ukazovateľov	57
4.7	Modelová situácia - žiadosť KOVON o úvery, odporúčenie a vyjadrenie bánk.....	58
4.7.1	Proces žiadosti o úver.....	58
4.7.2	Ponuka úverov OTP bankou Slovensko, a. s.....	60
4.7.3	Ponuka úverov UniCreditBank Slovakia, a. s.....	61
4.7.4	Porovnanie ponuky úverov bánk.....	62
5.	Záver.....	65
6.	Použitá literatúra.....	67
7.	Prílohy	

Použité označenie

a.s.	akciová spoločnosť
DIP	doba inkasa pohľadávok
mes.	mesačný
mil.	milión
mld.	miliarda
MSP	malé a stredné podniky
NARMSP	Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania
NBS	Národná banka Slovenska
ROA	rentabilita aktív
ROE	rentabilita vlastného kapitálu
SR	Slovenská republika
s.r.o	spoločnosť s ručením obmedzeným
UCB	UniCredit Bank Slovakia, a.s
tis.	tisíc
t.j.	to je
VI	vlastné imanie
ZI	základné imanie
ZRF	zákonný rezervný fond

Úvod

Bankovníctvo patrí k odvetviám ekonomiky, ktoré sa na jej raste podieľajú významným podielom. Banky patria k významným subjektom v národnom hospodárstve. V Slovenskej republike sa bankovníctvo začala rozvíjať začiatkom 90. rokov s nástupom trhovej ekonomiky a vznikom komerčných bánk. Prešlo mnohými zmenami a stalo sa atraktívnym predmetom podnikania. Banky umožňujú využívať dočasne voľné peňažné prostriedky podnikov, domácnosti a ostatných subjektov, uskutočňujú zúčtovací a platobný styk v krajine aj vo vzťahu so zahraničím, poskytujú úvery a mnohé ďalšie. Banky sú dôležitým subjektom v ekonomike, bez ktorého by sme si asi ani nevedeli predstaviť fungovanie ekonomického systému.

Bankovníctvo na Slovensku prešlo za posledné obdobie výraznými zmenami. Predovšetkým od začiatku deväťdesiatych rokov sledujeme jeho prudký rast sprevádzaný zmenou v štruktúre, zmenami v orientácii, ako aj v úlohách a cieľoch, ktoré má plniť a plní. Za čias centrálne plánovanej ekonomiky nebola pre banky charakteristická rôznorodosť v oblasti poskytovaných produktov a služieb. So zmenou a postavením bánk sa komerčné banky stali samostatnými ekonomickými subjektmi.

Ďalším významným trendom v slovenskom bankovníctve je konsolidácia, o čom nasvedčuje aj vývoj v ostatných rokoch, v ktorých došlo k niekoľkým fúziám. Z hľadiska koncentrovanosti bankového trhu môžeme konštatovať, že slovenský bankový sektor sa pohybuje na hranici nízkej až strednej koncentrácie. Zlučujú sa predovšetkým malé a stredné banky s cieľom zlepšenia postavenia na trhu.

Globalizácia zasahuje ekonomiky krajín ako celok, preto sa tomuto procesu nemôže ubrániť ani bankový sektor. Podiel zahraničného kapitálu sa po privatizácii začal rapídne zvyšovať a v súčasnosti prevyšuje 90 %. Slovenský bankový trh síce ešte komplexnosťou a širokou ponukou služieb nepatrí k svetovej špičke, ale istým krokom sa k týmto krajinám približuje.

Dôležitou oblasťou, ktorá výrazným spôsobom vplýva na bankové podnikanie je regulácia a dohľad nad bankovníctvom. Bankový sektor je jedným z najviac regulovaných odvetví. V slovenských bankách došlo v sledovanom období k niekoľkým zmenám – prechod na Bazilej II, zostavovanie účtovných závierok podľa medzinárodných štandardov, zmena dohliadajúceho orgánu nad bankovníctvom, zavedenia Eura.

Dôležitosť v bankovníctve zohráva aj riziko, ktoré je s bankovým podnikaním úzko späté. Či už je to riziko likvidity, zmeny úrokových sadzieb, operačné, úverové alebo trhové riziká. Banky však svoj rast kontrolujú a pri poskytovaní úverov sú opatrnosť a prijateľné riziko na popredných miestach.

Banky poskytujú veľké množstvo úverových produktov pre malé a stredné podniky, ktoré im umožňujú vybudovať úspešný podnikateľský zámer alebo odstrániť prechodný nedostatok finančných prostriedkov. Malé a stredné podniky sú dôležitým pilierom každého ekonomicky prosperujúceho štátu.

Vo veľmi zlej pozícii sú podnikatelia, ktorí začínajú so svojou podnikateľskou činnosťou. Banky posudzujú rizikovosť podnikateľských zámerov väčšinou z výsledkov podnikania z minulých rokov a pri schvaľovaní úveru vychádzajú z daňového priznania a účtovnej závierky. Pri jednoduchom účtovníctve vyžadujú výkaz o majetku a záväzkoch, výkaz o príjmoch a výdavkoch za predchádzajúce obdobie. Začínajúci podnikatelia veľakrát využívajú príspevky a pomoc zo strany štátu.

Hlavným cieľom diplomovej práce bolo posúdenie možnosti financovania podnikových potrieb malých a stredných podnikov prostredníctvom úverových produktov komerčných bánk v Slovenskej republike. Banky ponúkajú množstvo produktov na krytie prevádzkových aj investičných potrieb podniku. Na porovnanie boli vybrané dve banky a na základe modelovej situácie, v ktorej podnik žiada o úver, boli porovnané dva druhy úverov v dvoch bankách a bol odporučený ten, ktorý bol výhodnejší pre podnik.

1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

1.1 Podnik

Podnikanie dnes vnímame ako dôležitú hybnú silu rozvoja ekonomiky. Korene podnikania a podniku siahajú hlboko do dejín ľudskej civilizácie. Súvisí s rozvojom deľby práce a pôsobením súkromného vlastníctva. Ak má výrazne prispievať k napĺňaniu spoločenských záujmov, musí byť vhodne koordinované a usmerňované.

Vlachynský, K. (2002) definuje podnik ako právne a ekonomicky samostatne plánovite organizovanú hospodársku jednotku produkujúcu výrobky a služby pre trh. Činnosti prebiehajúce v podniku sa charakterizujú ako podnikanie. Bez ohľadu na hospodársky systém, v rámci ktorého podnik pôsobí, podnikanie rešpektuje tri základné princípy:

- kombinuje používané výrobné faktory tak, aby sa zabezpečovala požadovaná produkcia výrobkov a služieb.
- s tým súvisí princíp hospodárnosti- t.j. snaha dosahovať optimálny vzťah medzi inputom a outputom.
- princíp finančnej rovnováhy- t.j. zabezpečiť, aby bol podnik trvale schopný načas uhrádzať svoje finančné záväzky

Podnik vždy existuje v určitom konkrétnom prostredí, v tzv. časovej a priestorovej realite, konštatuje **Bielik, P. (2008)**. Priestorovú realitu tvorí súhrn prvkov prostredia, s ktorými je podnik vo vzájomnej väzbe a ktoré ho obklopujú. Do okolia podniku zahŕňajú len tie prvky prostredia, ktoré na podnik určitým spôsobom pôsobia, ovplyvňujú ho a na ktorý podnik spätnou väzbou pôsobí. Medzi prvkami prostredia existujú rôzne súvislosti, vzájomne sa rôznou intenzitou ovplyvňujúcich.

Pre podnik v trhovej ekonomike podľa **Majdúchovej, H.- Neumannovej, A.(2004)** je možné vyčleniť špecifické znaky:

- princíp súkromného vlastníctva ako jedinečného, nedotknuteľného a prioritného vlastníctva,

- princíp autonómie, ktorý vyjadruje slobodu a nezávislosť podnikateľskej činnosti,
- princíp ziskovosti ako hlavného motívu podnikania a zároveň nevyhnutnej podmienky pre udržanie a rozvoj podnikateľskej činnosti.

Ekonomický podnik má podľa <http://sk.wikipedia.org/wiki/Podnik> tri roviny:

- skupina podnikov (finančná oblasť činnosti)
- spoločnosť (právna, účtovná a daňová oblasť činnosti)
- zariadenie (fyzický útvar a miesto organizácie výroby; továreň, kancelária)

V niektorých podnikoch sa robia rozhodnutia na všetkých troch úrovniach, v iných (menších) všetky úrovne splývajú do jednej.

Gozora, V. (2000) charakterizuje podnik ako logický a ucelený súbor prvkov, ktorý je vytvorený na základe určitých pravidiel. Jednotlivé prvky tohto súboru sú organizačne sklúbené so vzájomne vymedzenými vzťahmi, účinkami a procesmi. Medzi prvkami sú vzájomne vymedzenými vzťahmi, účinkami a procesmi. Medzi prvkami sú vytvorené väzby, ktoré zaručujú súdržnosť celého organizačného systému. Podnik teda vystupuje navonok vo svojej prísnej celistvosti. Ďalšou charakteristickou črtou je unikátnosť (jedinečnosť) každého podniku. Podľa nej nemôžu existovať dva alebo viac podnikov, ktoré by mali všestranne zhodné charakteristiky.

1.1.1 Malé a stredné podniky

Mižičková, E.- Ubrežiová, I. (2009) tvrdí, že malý podnikateľ zamestnáva menej ako 50 zamestnancov, dosahuje ročný obrat navyše 7 miliónov EUR, alebo výsledok v účtovnej uzávierke najviac 5 miliónov EUR a je ekonomicky nezávislý. Stredný podnikateľ zamestnáva menej ako 250 zamestnancov, dosahuje obrat najviac 40 miliónov EUR, alebo výsledok v účtovnej uzávierke najviac 27 miliónov EUR a je ekonomicky nezávislý.

Od 1.1.2005 podľa kritérií Európskej komisie platí členenie podnikov uvedené v tabuľke 1.

Tab. 1 Členenie podnikov platné od 1.1.2005

Typ podniku	Počet zamestnancov	Ročný obrat v mil. EUR	Celková ročná bilancia v mil. EUR
Mikropodnik	do 10	do 2	do 2
Malý podnik	do 50	do 10	do 10
Stredný podnik	do 250	do 50	do 43

zdroj: Mižičková, Ludmila- Ubrežiová, Iveta. 2009. *Manažment pre FABZ, FBP, FZKI*. Nitra: SPU, 2009. 102 s. ISBN 978-80-552-0164-1

Malé podniky sú samostatnými jednotkami vo vlastníctve jednotlivca alebo niekoľko málo vlastníkov, hovorí **Kupkovič, M. (2003)**. Majú malý počet zamestnancov, malý obrat, kapitál a zisk. Sú orientované najmä na uspokojovanie dopytu po individuálnych výkonoch, ktorými sú výrobky alebo služby. Tieto produkuje najmä vlastník- podnikateľ ako výsledok jeho osobnosti, osobných síl a prostriedkov. Malé podniky sú najčastejšie formami:

- živnostenských podnikov,
- malých priemyselných podnikov,
- podnikov služieb a obchodu,
- inovačných podnikov.

Prednosti malých podnikov v porovnaní s veľkými podnikmi podľa Kupkoviča sú:

- jednoduchá a prehľadná organizačná štruktúra, nenáročná na riadiaci a administratívny personál,
- centralizácia rozhodovacích právomocí v rukách vlastníka (vlastníkov),
- osobný priamy kontakt vlastníka s personálom podniku,
- orientácia na lokálny trh, špecifický sortiment, pružná reakcia na zmenený dopyt na trhu.

Veber, J.- Srpová, J. (2005) konštatujú, že existencia malých a stredných podnikov stabilizuje spoločnosť. Pre malé a stredné podniky nie je typické, že sú vlastnené zahraničnými subjektmi. Firmy takéhoto typu reprezentujú miestny kapitál, miestne vlastnícke pomery. Efekty z podnikania zostávajú v danom regióne, príp. štáte. Cesta, ako rýchlo ekonomicky oživiť región, vedie cez podporu rozvoja malých a stredných podnikov v danej oblasti.

Malé a stredné podniky majú určité obmedzenia:

- majú omnoho menšiu ekonomickú silu, v niektorých prípadoch aj obtiažny prístup ku kapitálu,
- majú slabšiu pozíciu vo verejných súťažiach o štátne zákazky,
- nemôžu si dovoliť zamestnávať špičkových vedcov, manažérov a obchodníkov,
- i keď malé a stredné podniky sú charakterizované ako nositelia inovácií, obvykle sa jedná o inovácie nižších radov.

Malé a stredné podniky hrajú podľa internetového portálu apvv.sk/doc/statna/nova_definicia_malych_a_strednych_podnikov.rtf v európskej ekonomike kľúčovú úlohu. Sú nesporným zdrojom voľných pracovných miest, inšpirujú podnikateľského ducha a víziu a tak sú mimoriadne priaznivými stimulátormi konkurencie a zamestnanosti v Európe. V rozšírenej Európskej únii existuje približne 23 miliónov mikro, malých a stredných podnikateľov, ktorí poskytujú 75 miliónov pracovných miest a tak predstavujú 99% všetkých európskych podnikov. Ich schopnosť vytvárať, rozvíjať, aplikovať, či adaptovať nové technológie je unikátna. Malé a stredné podniky často čelia trhovým nedostatkom, t.j. majú ťažkosti pri získavaní kapitálu, najmä v počiatočných fázach podnikateľskej aktivity, a tým si zamedzujú prístup k novým technológiám a inováciám. Ich šance na úspech vo vysoko-konkurenčnom prostredí sú tak značne obmedzené.

Malé a stredné podniky podľa **Majkovej, M. (2008)** majú svoje nezastupiteľné miesto v rozvinutých aj transformujúcich sa ekonomikách. Prispievajú k pružnému zavádzaniu nových výrobkov na trh, k zvyšovaniu inovačných aktivít a k rozvíjaniu konkurenčného prostredia, vytvárajú pracovné príležitosti, sú rýchlo adaptabilné a citlivo reagujú na zmenu. Hlavné úlohy malých a stredných podnikov sú nasledovné:

- vyrábajú špecializované produkty a poskytujú špecializované služby, ktoré nie sú ochotné vyrábať a poskytovať veľké podniky, lebo ich výroba je neefektívna,
- pomáhajú uchovať „stredný stav“, výraznú spoločenskú vrstvu, ktorej atribútom nie je iba vlastníctvo, ale aj určitý životný štýl.

Fetisová, E. -Vlachynský, K. -Sirotko, P.(2004) tvrdia, že sektor malých a stredných podnikov v porovnaní so sektorom veľkých podnikov sa vyznačuje popri nesporných pozitívach aj určitými špecifickými problémami. Tieto problémy vyplývajú tak z podstaty malých a stredných podnikov ako aj špecifických podmienok na podnikanie v Slovenskej republike. Z podstaty malých a stredných podnikov vyplýva hlavne najmä problém s obmedzeným prístupom k finančným zdrojom spôsobený najmä vyššou rizikovosťou malých a stredných podnikov v porovnaní s veľkými podnikmi a tiež požadovaný malý objem úverov. Medzi najčastejšie problémy malých a stredných podnikov vyplývajúce zo špecifických podmienok na podnikanie v Slovenskej republike patrí:

- vysoké odvodové zaťaženie- v malých a stredných podnikoch je vysoký podiel mzdových nákladov na celkových nákladoch vyšší ako vo veľkých podnikoch. Z tohto dôvodu predstavujú odvody, ktoré sú zamestnávateľia povinní odvádzať významnou a pomerne rozsiahlou nákladovou položkou odčerpávajúcou finančné zdroje potrebné na rozvoj podniku.
- legislatíva- resp. právne prostredie je všeobecným problémom Slovenskej republiky ako celku, pretože podlieha častým zmenám.
- právna neistota- úzko súvisiaca s meniacou sa legislatívou
- nefunkčný kapitálový trh- kapitálový trh predstavuje okrem bankových úverov jednu z alternatív získavania finančných zdrojov. V Slovenskej republike je kapitálový trh prakticky nefunkčný a preto podniky túto možnosť financovania nemôžu využívať.

Pre menších podnikateľov bude dôležité v roku 2010 udržať si firemné financie v dobrej kondícii, konštatuje **Hlubina, P. (2009)**. Objemy výroby a dodávok by mali byť vyššie ako v roku 2009, ale problémom môže byť platobná schopnosť odberateľov. V dôsledku nej aj dobré firmy môžu krachovať. V skupine malých a stredných podnikateľov závisí to, ako sa im darí nielen od situácie v hospodárstve, ale aj od ich podnikateľskej zručnosti. Hlubina tvrdí, že aj po stabilizácii makroekonomickej situácie budú firmy naďalej pod tlakom. Udržiavanie predaja a tržieb za cenu aktívnejšieho využívania zliav a poklesu ziskových marží budú aj naďalej viesť k tlaku na optimalizáciu nákladov.

Podľa **Majdúchovej, H.- Neumannovej, A. (2004)** plnia malé a stredné podniky nasledovné funkcie:

- Spoločenská funkcia. Malé a stredné podniky napomáhajú cieľ budovať demokratický a tým aj slobodný pluralitný spoločenský systém. Dávajú každému občanovi možnosť slobodne sa rozhodnúť napr. o tom, či sa stane zamestnancom, alebo si založí svoju vlastnú firmu. Dávajú tak možnosť realizovať svoje osobné plány, budovať si svoj profesionálny život bez obmedzení a donútenia štátom alebo tretími osobami.
- Hospodárska funkcia. Malé a stredné podniky prispievajú k zachovaniu konkurencieschopnosti trhu poskytovaním slobodnej voľby pre účastníkov trhu. Stabilizujú ekonomiku štátu i regiónu.
- Dodávateľská funkcia. Malé a stredné podniky sa stali dodávateľmi a subdodávateľmi tovarov a služieb nielen pre konečných spotrebiteľov, ale aj pre podniky vo významných odvetviach. Sú schopné veľmi rýchlo, pružne a kvalitne prispôbiť sa meniacim požiadavkám zákazníkov, kompletizovať, dopĺňať a rozširovať svoj výrobný sortiment bez veľkých výdavkov.
- Štrukturálna funkcia. Tieto podniky svojou flexibilitou a štruktúrnou adaptabilitou, schopnosťou rýchlejšie využívať nové technológie, znižujú regionálne rozdiely v pracovných príležitostiach, dôchodkoch a prispievajú k rovnomernejšiemu a proporcionálnejšiemu rozvoju celej ekonomiky.
- Zamestnávateľská funkcia. Je to pozitívna funkcia malých a stredných podnikov pri udržiavaní existujúcich pracovných miest a pri tvorbe nových pracovných príležitostí.
- Inovačná a kultúrna funkcia. Inovačná funkcia je veľmi dôležitou oblasťou aktivity malých a stredných podnikov. Tieto podniky pripisujú väčší význam inováciám výrobným ako inováciám procesným.

Z opatrení, ktoré boli prijaté alebo sa začali realizovať v priebehu v posledných rokoch sú podľa http://www.narmsp.sk/mediafiles//Publikacie/Stav_MSP_2008.pdf pozitívne hodnotené predovšetkým pre malé a stredné podniky:

- zavedenie eura ako národnej meny v SR
- zjednodušenie povinností pre niektoré skupiny podnikateľov pri zabezpečovaní pracovnej zdravotnej služby (živnostníci bez zamestnancov vykonávajúci nerizikovú prácu nemusia mať zabezpečenú pracovnú zdravotnú službu).
- zavedenie zamestnaneckej prémie pre zamestnancov s najnižšími mzdami

- zvedenie ochrany vkladov v 100% výške aj pre menšie firmy
- rozhodnutie o poskytnutí prostriedkov pre Slovenskú záručnú a rozvojovú banku a pre Eximbanku na zlepšenie prístupu MSP k financovaniu

1.2 Financovanie, zdroje financovania

Atzmuller, A. – Gaedke, K. (2004) pod pojmom financovanie chápu všetky tie činnosti, ktoré sú zamerané na získavanie peňazí a majetku pre podnik, čo následne umožní produkciu tovarov a poskytovanie služieb.

Veber, J.- Srpová, J. (2005) konštatujú, že financovanie malých a stredných podnikov sprevádza viaceré fázy jeho života, od založenia podniku cez obdobie bežného fungovanie až po jeho zánik. Finančné riadenie sa stáva integrujúcim článkom riadenia podniku bez ohľadu na veľkosť podniku, zvolenú právnu formu podnikania alebo dobu existencie podniku. Financovanie a finančné riadenie malých a stredných podnikov je ovplyvňované časom a rizikom. Vplyv času spočíva v tom, že euro získané dnes má väčšiu hodnotu ako euro získané v budúcnosti. Dôvodom je tá skutočnosť, že dnes získané euro môžeme investovať do ďalšieho projektu, ktorý nám prinesie efekt.

Vplyv rizika spočíva v nebezpečenstve, že očakávané výnosy nebudú dosiahnuté alebo investovaný kapitál bude stratený. Zníženie rizika je možné dosiahnuť napríklad diverzifikáciou výroby a investícií.

Obsah finančného riadenia podniku tvorí hlavne:

- získanie finančných zdrojov pre chod a rozvoj podniku,
- voľba optimálnej kapitálovej štruktúry s ohľadom na štruktúru podnikového majetku a cenu kapitálu,
- riadenie a financovanie obežného majetku,
- investovanie do nákupu dlhodobého majetku,
- finančné plánovanie,
- posudzovanie finančného zdravia podniku.

Financovanie charakterizuje **Synek, M. (2007)** ako získavanie (obstarávanie) finančných zdrojov, obecnjšie kapitálu vo všetkých jeho formách a ich použitie k obstarávaniu

potrebných statkov a k úhrade výdajov na činnosť podniku. Riadenie financovania sa stalo v posledných rokoch hlavnou zložkou riadenia podniku. Medzi jeho ciele patrí zaistenie:

- rastu trhovej hodnoty podniku,
- priebežne platobnej schopnosti a likvidity podniku.

Existuje niekoľko hľadísk, podľa ktorých možno druhy financovania klasifikovať.

- podľa pravidelnosti financovania rozoznávame:

1. financovanie bežné,
2. financovanie mimoriadne.

- podľa pôvodu finančných prostriedkov rozoznávame:

1. financovanie vlastným kapitálom (emisia akcií, peňažnými a vecnými vkladmi majiteľov),
2. financovanie cudzím kapitálom (bankovým úverom, obligáciami, zálohami odberateľov),
3. samofinancovanie (financovanie ziskom, odpisy).

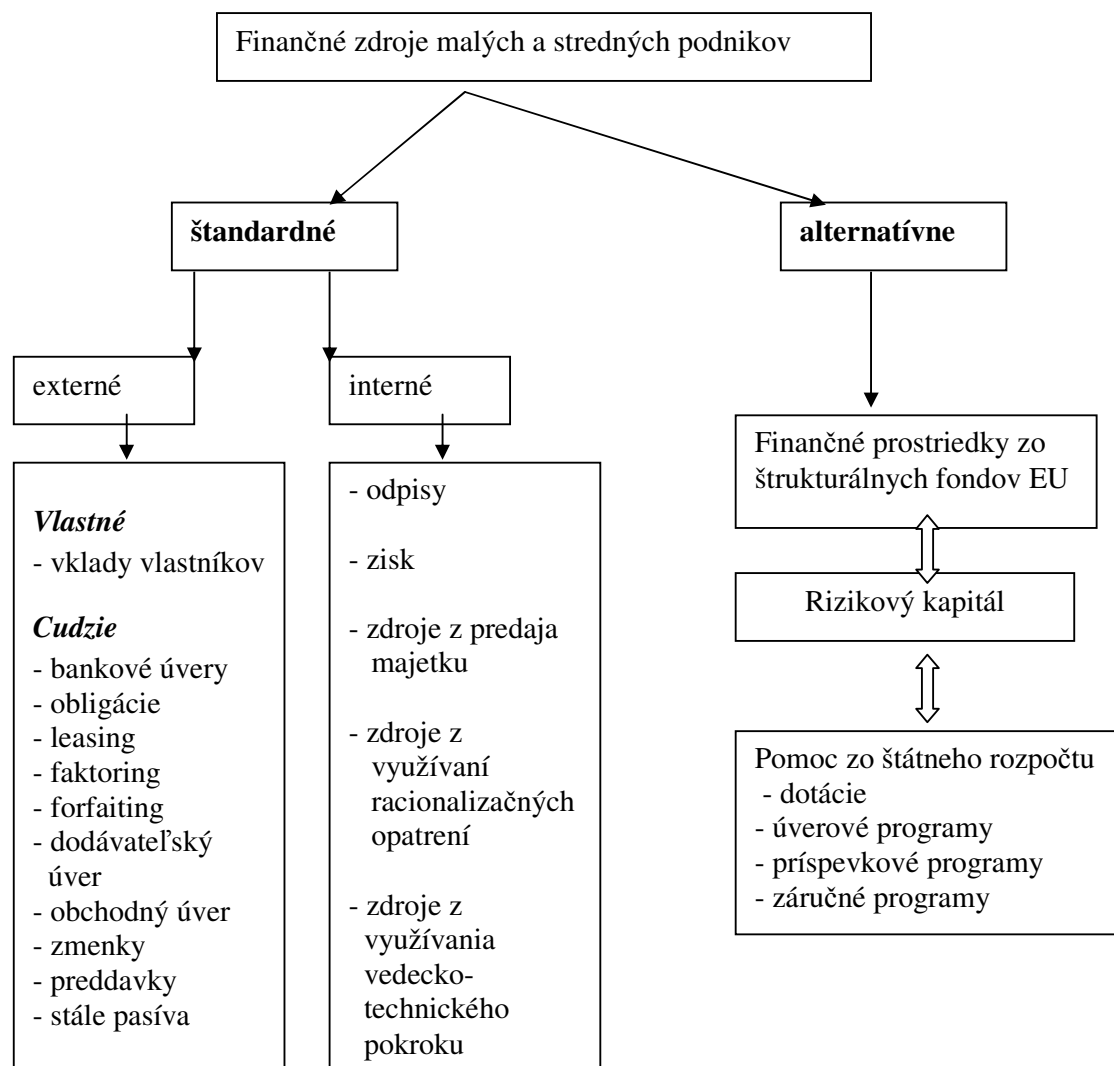
- podľa doby, v ktorej je kapitál podniku k dispozícii, rozoznávame financovanie:

1. dlhodobé (zdrojom je obvykle vlastný kapitál, dlhodobý cudzí kapitál),
2. krátkodobé (zdrojom sú krátkodobé bankové úvery, dodávateľské úvery, nevyplatené mzdy a neodvedené dane atď.).

Hacherova, Ž., Pataky, J., Látečková, A. (2006) členia zdroje financovania, krytia majetku na vlastné a cudzie zdroje. Vlastné zdroje krytia sú zdrojom krytia majetku získaného z vkladov do podniku zakladateľmi, z vlastnej hospodárskej činnosti, ostatných kapitálových vkladov. Tvoria finančný základ podnikateľskej činnosti.

Financovanie podľa **Ekonomickej encyklopédie (1995)** je tvorba, rozdeľovanie a používanie spoločenských peňažných fondov. Uskutočňuje sa v troch základných formách: financovaním podnikov z ich vlastných výnosov, teda samofinancovaním; financovaním z rozpočtových zdrojov (zo štátneho a miestnych rozpočtov); financovaním z doplnkových zdrojov (úvermi).

Majková, M. (2008) člení finančné zdroje podniku aj z hľadiska doterajšej tradície ich využívania na: štandardné (štandardný - ustálený) a alternatívne (alternatívny – iný ako doteraz používaný, doteraz platný). Zo samotného názvu vyplýva, že štandardné finančné zdroje sú také, ktoré sa už určitú dobu využívajú a podniky ich poznajú (bankové úvery, leasing, faktoring, forfaiting). Na druhej strane alternatívne finančné zdroje predstavujú nové - netradičné možnosti financovania ako napr. financie zo štrukturálnych fondov, pomoc zo strany štátu alebo rizikový kapitál.

Obr. 1 : Finančné zdroje podnikov z hľadiska doterajšej tradície ich využívania

zdroj: Majková, Monika. 2008. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 2008. Brno: Tribun. 206 s. ISBN 978-8073-9959-04

Financovanie podľa <http://sk.wikipedia.org/wiki/Financovanie> je činnosť realizácie finančných vzťahov, teda vzťahov, ktoré vznikajú pri tvorbe, rozdeľovaní a používaní peňažných prostriedkov.

Podľa životného cyklu podniku delíme financovanie:

- financovanie založenia podniku
- financovanie v priebehu fungovania podniku
- financovanie pri sanácii, fúzii alebo likvidácii podniku

1.3 Banka

Šlosár, R.- Šlosárová, A.- Majtán, Š. (2002) a tiež **Árendáš, M. (2007)** sa zhodujú, že banka je špecifická organizácia (podnikateľský subjekt), ktorá vznikla v procese del'by práce a rozvoja trhového hospodárstva a svojou činnosťou sa špecializuje na sústreďovanie, rozdeľovanie a sprostredkovanie peňažných, platobných a úverových operácií pre svojich klientov (zákazníkov).

Frank, R.- Bernarke, B. (2003) definujú komerčné banky ako firmy, ktoré prijímajú vklady od individuálnych vkladateľov a podnikov a z nich poskytujú úvery. Banky sú najvýznamnejším príkladom inštitúcií nazývanými finanční sprostredkovatelia, čo sú firmy, ktoré poskytujú žiadateľom o úver prostriedky z peňazí uloženými vkladateľmi. Iným príkladom finančných sprostredkovateľov sú sporiteľne a úverové združenia a úverové organizácie.

O komerčnej banke hovorí **Beňová, E. (2007)** ako o špecifickom podnikateľskom subjekte, zameranom na dosahovanie zisku pri zohľadnení primeraného rizika podnikania v oblasti bankovníctva. K hlavným funkciám komerčných bánk patrí funkcia finančného sprostredkovateľa, prijímanie vkladov, poskytovanie úverov, vykonávanie platobného styku a poskytovanie ďalších služieb pre svojich klientov.

Rais, K. –Drdla, M. (1999) hovorí o obchodnej banke ako o podnikateľskom subjekte, ktorého cieľom je dosahovanie optimálneho zisku. Najdôležitejšou náplňou jej činnosti je prijímanie vkladov od právnických a fyzických osôb a poskytovanie úverov na vlastný účet.

Banka podľa <http://sk.wikipedia.org/wiki/Banka> je inštitúcia, ktorá sa špecializuje na „obchod peňazí“, čiže na zhromažďovanie voľných finančných prostriedkov (prijímanie vkladov a pod.), poskytovanie úverov a prípadne sprostredkovanie ďalších bankových operácií, obchodov a transakcií (výkon inkasa, prevod peňazí, poskytovanie rôznych služieb a pod.)

Obchodnú banku charakterizuje **Serenčes, P. (2008)** ako právnickú osobu, ktorej hlavnou činnosťou je prijímanie vkladov a poskytovanie úverov. Napriek tomu, že vklady (peniaze) vznikajú poskytovaním úverov bankami, banky sa definujú ako inštitúcie prijímajúce vklady (peniaze). Ďalej člení obchodné banky:

1. z hľadiska vlastníctva
 - štátne banky,
 - družstevné subjekty,
 - súkromné banky (banka jedného majiteľa, s.r.o, a.s).

2. z hľadiska zamerania
 - univerzálne banky,
 - špecializované banky,
 - stavebné sporiteľne,
 - Slovenská záručná a rozvojová banka,
 - Eximbanka,
 - konsolidačné banky,
 - hypotekárne bankovníctvo.

Podľa **Gillespieho, A. (2002)** je cieľom komerčných bánk získať úspory od zákazníkov, ktoré sú potom požičiavané iným zákazníkom alebo investované. Zameriavajú sa na poskytovanie bankových služieb jednotlivým zákazníkom (podnikom, domácnostiam).

Banky si podľa **Košča, T.- Szovicsa, P.- Tótha, M. (2004)** požičiavajú prostredníctvom pasívnych obchodov (najčastejšie vkladov), následne naakumulované prostriedky požičiavajú záujemcom- právnickým a fyzickým osobám- prostredníctvom aktívnych obchodov, najčastejšie vo forme úverov. Banky realizujú finančné sprostredkovanie na

ziskovom princípe, teda snažia sa umiestňovať získaný kapitál tam, kde prináša najvyššie zhodnotenie (pri akceptovanej miere rizika).

Komerčné banky poskytujú podľa **Árendáša (2007)** bankové služby podnikateľskej sfére a obyvateľstvu. Sú podnikateľskými subjektmi, cieľom ich činnosti je dosahovanie zisku. Od ostatných podnikateľov sa líšia predmetom svojej činnosti- podnikajú s peniazmi. Medzi bankami a bankovou klientelou vznikajú rôzne druhy právnych a ekonomických vzťahov. Na ich základe sa formujú ciele bankového podnikania, ktorými sú:

- dosahovanie maximálneho zisku,
- uspokojovanie potrieb svojej klientely,
- podpora podnikateľských aktivít v určitých oblastiach, prípadne pre vybraný okruh klientov,
- zabezpečenie bankovej likvidity a optimalizácia rizika bankového podnikania.

Banka je finančný sprostredkovateľ, ktorého hlavnou činnosťou je sprostredkovanie pohybu finančných prostriedkov medzi jednotlivými ekonomickými subjektmi, konštatuje **Serenčes, P. (2008)**. Ďalej uvádza, že dve základné skupiny činností, ktoré musí každá banka vykonávať tvoria prijímanie vkladov a poskytovanie úverov.

Obchodným bankám v rámci národného hospodárstva prisúdil **Buschgen, H. E. (1998)** nasledovné funkcie:

- v úverovom styku vystupujú ako sprostredkovateľ medzi subjektmi, ktoré ponúkajú peňažné prostriedky a medzi subjektmi, ktoré po nich dopytujú. K tomu patrí aj tvorba peňazí v rámci systému obchodných bánk,
- starajú sa o sprostredkovanie obchodovania s cennými papiermi,
- v platobnom styku realizujú platby medzi hospodárskymi subjektmi.

Zákon o bankách člení bankové činnosti podľa viacerých hľadísk:

1) bilančné a právne hľadisko člení činnosti na: - aktívne, kde banka obchodne umiestni (predá) peňažné zdroje a získa za to právo na výnos, resp. iné výhody

- pasívne, kde banka kúpi peňažné zdroje a zaväzuje sa zaplatiť úrok, resp. iný druh výnosu v čase dohodnutého vrátenia peňažných prostriedkov
- 2) ekonomické hľadisko podľa druhu získavaného výnosu alebo plateného nákladu člení bankové činnosti na: - úrok prinášajúce činnosti (vklady, úvery)
- neúrokové ostatné bankové činnosti, s vykonávaním ktorých sa spája platenie poplatku, provízie, náhrady, sankcie, alebo pri ktorých vzniká cenový rozdiel (kurzové rozdiely, kapitálový zisk).

1.4 Úver a úrok

Bankový úver ako dočasné zapožičanie peňazí obchodnou bankou jej klientovi za určitú cenu – úrok je pre podnik dôležitou zložkou financovania. Úverová aktivita predstavuje ťažisko činnosti každej komerčnej banky, pretože úvery produkujú podstatnú časť zisku banky.

1.4.1 Úver

Úver podľa **Vlachynského, K. (2002)** je pre podnik návratnou formou získavania cudzích externých zdrojov. Je to ekonomický vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý vzniká pri odovzdaní konkrétnej hodnoty na dočasné použitie, t.j. s podmienkou návratnosti. Vznik tohto vzťahu má charakter zmluvy. Veriteľ dáva dlžníkovi k dispozícii istú hodnotu v peniazoch, resp. v tovare a stará sa o správu dlhu. Dlžník sa zaväzuje splatiť svoj dlh v dohodnutom termíne a forme (spravidla v peniazoch), ako aj platiť príslušný úrok.

Podľa **Serenčéša, P. (2008)** možno chápať úver ako návratnú formu získavania cudzích externých zdrojov v podniku. Je to ekonomický vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý vzniká pri odovzdaní konkrétnej hodnoty na dočasné použitie, t.j. s podmienkou návratnosti. V úlohe veriteľa najčastejšie vystupuje obchodná banka, vtedy hovoríme o bankových úveroch, resp. o úverovej službe, ktorá sa môže vyskytnúť vo viacerých formách:

- kontokorentný úver- poskytuje banka na kontokorentnom účte, ktorý je kombináciou bežného a úverového účtu. Je osobitný v tom, že saldo na ňom môže

byť kreditné, nulové alebo debetné. Pohyb na účte býva veľmi intenzívny, podnik každodenne prijíma viaceré platby a uhrádza veľa položiek. Nevýhodou takejto formy úverov sú vyššie úroková sadzba, ako pri účelových úveroch.

- krátkodobý účelový úver- poskytujú banky podnikom na konkrétne dohodnuté ciele. Každá žiadosť o úver tohto druhu sa posudzuje ako samostatný úverový prípad. Preto sú podmienky na týchto úveroch vrátane ručenia a úrokových sadziieb značne diferencované.
- lombardný úver- jedná sa o taký úver, ktorý je zaručený konkrétnym obchodovateľným majetkom dlžníka (lombardom). Je to forma zábezpeky.
- zmenkový úver- zahrňuje zmenkové operácie spojené s obehom zmeniek. Je to poskytovanie eskontného úveru, akceptačného úveru a avalového úveru.

Poskytovanie úverov patrí podľa **Košča, T.-Szovicsa, P.-Tótha, M. (2004)** medzi hlavné aktívne bankové obchody, prostredníctvom ktorých banky dosahujú rozhodujúcu časť zisku. Zároveň sú najrizikovejšími bankovými činnosťami, pretože pri ich realizácii banky často zaznamenávajú straty. Sú to spravidla dlhodobejšie bankové obchody, a preto ako aktívum sú menej likvidné.

Úvery zohrávajú významnú úlohu aj pre hospodárske subjekty a fyzické osoby:

- umožňujú realizovať investorom investície pred naakumulovaním potrebnej výšky vlastných zdrojov,
- vykrývajú dočasné potreby podnikateľských subjektov, fyzických osôb a právnických osôb, t.j. dopyt po transakčných peniazoch, zrovnomerňujú a zhospodárňujú tok peňazí pri plnení za tovary, služby a iné statky.

Rose, P. S. (1997) pokladá poskytovanie nových úverov a dôsledné spravovanie poskytnutých úverov za najdôležitejšie oblasti manažmentu finančných inštitúcií. Pre mnohé finančné inštitúcie sú práve úvery najdôležitejšími aktívami a aj hlavným zdrojom príjmu. Najväčšie riziko je pritom sústredené práve v úverovou portfóliu. Pri rozhodovaní o poskytnutí úveru sa finančné inštitúcie sústreďia na tri kľúčové problémy:

- `pripravenosť klienta na úver,
- obojstranná výhodnosť úverového obchodu pre banku i klienta,
- možnosť uplatnenia si nároku na záloh zo strany banky.

Hall, R. E. – Lieberman M. (2003) upozorňuje na nebezpečenstvo zlých úverov v portfóliu banky. Takáto situácia sa môže vyhrotiť hlavne v čase ekonomickej recesie, keď veľa podnikov krachuje. Banka, ktorá má veľký podiel nesplácaných úverov vo svojom portfóliu, sa môže dostať do problémov. Ak sa o tomto stave dozvie verejnosť a podniky, tak sa začne masívny odliv depozitov z banky. Banka sa týmto dostáva do veľkých problémov.

Pri hodnotení úverovej spôsobilosti sa banka podľa **Košča, T.-Szovicsa, P.-Tótha, M. (2004)** sústreďuje na:

1. overenie právnych pomerov žiadateľa o úver a jeho spôsobilosti na právne úkony:
 - právnú úpravu majetkových pomerov a vzťahov klienta, to znamená právnú formu podnikania alebo majetkovej držby.
 - oprávnenosť osôb konať v právnych veciach
2. posúdenie podnikateľskej dôveryhodnosti klienta
 - má presvedčiť banku, že klient bude spoľahlivým obchodným partnerom banky, a to na základe pozitívnych výsledkov hodnotenia stability hospodárenia tempa rastu tržieb, rentability, rozvoja organizačnej štruktúry, včasného plnenia zmluvných obchodných a finančných záväzkov, stálosti spolupráce s obchodnými partnermi a finančnými inštitúciami, analýzy klientov, podkladov a účtovných výkazov, hodnotení audítorských spoločností a pod.
3. analýzu ekonomickej spôsobilosti žiadateľa o úver
 - plniť svoje záväzky voči veriteľom je kľúčovou časťou hodnotenia úverovej spôsobilosti. Významnou súčasťou je aj finančná analýza vykonávaná v rozsahu, ktorý je účelný pre daného klienta. Postup banky je štandardizovaný, avšak pri posudzovaní každého prípadu individuálny, daný rôznorodosťou príčin žiadostí o úver, veľkosti a dlhodobosti úverového vzťahu a vecnej zložitosti ekonomických problémov klienta.

Základným kritériom členenia úverových foriem v trhovej ekonomike je podľa **Vlachynského, K. (2002)** doba, na ktorú sa úver poskytuje, teda či je určený na krytie podnikových aktív s dlhou, so strednou alebo krátkou dobou obratu. Dôležitosť tohto kritéria vyplýva z jeho väzby na stupeň rizika veriteľa. Čím má úver dlhšiu lehotu

splatnosti, tým je riziko veriteľa väčšie. Tomu zodpovedá aj rast rizikovej prémie v rámci úrokovej miery.

V rámci základného členenia úverov podľa lehoty splatnosti sa potom diferencujú jednotlivé konkrétne úverové formy. Základný prehľad úverových foriem je v tab. 2.:

Tab. 2 Formy úveru

Dlhodobé a strednodobé	Krátkodobé
- Obligácie	- Stále a nestále pasíva
- Finančné úvery	- Bankové úvery
- Dodávateľské úvery	- Komerčné papiere
- Osobitné úverové formy - Leasing - Forfaiting - Franchising	- Preddavky
	- Faktoring

Prakticky všetky formy úverov môžu podniky získavať nielen od domácich veriteľov, ale aj od zahraničných subjektov. Rozdiely vyplývajúce z toho, že veriteľ a dlžník sú v rôznych krajinách, neovplyvňujú úverové formy. Pôsobia len na jednotlivé podmienky zakotvené v príslušných úverových zmluvách.

Pri použití bankového úveru podľa **Vebera, J.- Srpovej, J. (2005)** vzniká firme daňový efekt tým, že úroky z úveru sú daňovo uznateľným nákladom a znižujú daňový základ. Podmienkou pôsobenia daňového efektu je samozrejme kladný výsledok hospodárenia.

Veľmi flexibilnou formou financovania malých a stredných podnikov je kontokorentný úver. U neho je stanovený limit, do ktorého spoločnosť môže čerpať úver (debetný zostatok bežného účtu), splácanie úveru je zaistené inkasom pohľadávok. Modifikácia čerpania kontokorentného úveru je, v rámci povoleného limitu, časovo a hodnotovo zjednaná nižšia čiastka. Výhodou takéhoto čerpania je nižšia úroková sadzba. Špeciálne postavenie majú tzv. revolvingové úvery- krátkodobo opakovane poskytované úvery.

Katonová M. (2009) hovorí, že objem úverov podnikovému sektoru zaznamenal v treťom štvrtroku 2009 mierny nárast. Mierny nárast zaznamenali investičné úvery. Naopak

pokračoval pokles, dokonca ešte výraznejší ako v predošlých mesiacoch, prevádzkových úverov.

Dôvodov tohto vývoja je niekoľko. Podnikový sektor na Slovensku bol už od posledného štvrtého roka 2008 pomerne výrazne zasiahnutý prebiehajúcou finančnou a ekonomickou krízou. Prejavilo sa to na poklese jeho produkcie a celkovom zhoršení jeho finančnej pozície. Znížili sa možnosti na nové investície, čo sa prejavilo na nižšom dopyte po úveroch z bánk. Banky na tento vývoj reagovali sprísňovaním podmienok za akých si podniky požičiavajú peniaze z bánk. Došlo tak k zníženiu objemu úverov podnikom.

Situácia na trhu úverov sa výrazne nezmenila aj napriek zmierneniu negatívneho vývoja na finančných trhoch a ekonomikách ani koncom roka 2009. V súlade s pozitívnym vývojom na finančných trhoch a s nárastom vládnych výdavkov, znovu začala stúpať dôvera podnikov u nás aj v zahraničí. Zvyšovala sa aj ich produkcia. Napriek miernemu zlepšeniu, úroveň viacerých ukazovateľov je vzdialená od úrovni, ktoré podniky vykazovali pred krízou. Podnikový sektor na Slovensku charakterizuje pomerne nízke využitie výrobných kapacít v dôsledku poklesu dopytu.

Celkovo môžeme hodnotiť súčasné úverové možnosti bánk, vzhľadom na stále negatívnu situáciu v podnikom sektore, ako obmedzené.

Chvojka, M. (2009) tvrdí, že okrem nižšieho počtu poskytnutých úverov so sebou kríza priniesla aj väčší počet neplatieľov. Banky sa netaja tým, že ich počet od začiatku roka 2009 mierne stúpol. Tento vývoj banky očakávali. Vzástol tiež počet žiadostí o zmenu úverových podmienok- či už je to predĺženie lehoty splatnosti, odklad alebo zníženie mesačnej splátky. V oblasti žiadostí o zmenu splátkového kalendára sa však hospodárska kríza prejavila už od začiatku roka a počet žiadostí stúpol až na štvornásobok v porovnaní s rokom 2008. Banka uznáva len žiadosti podložené objektívnymi dôvodmi, v poslednom čase najmä z hľadiska straty zamestnania.

1.4.1.1 Výhody a nevýhody bankových úverov

Podľa **Vlachynského, K. (2002)** majú úvery aj nejaké nevýhody. Predstavujú rizikovejšie bankové aktíva, lebo sú najviac vystavené stratám. Odpoveď na otázku, či bude dlžník môcť a chcieť načas hrať svoje záväzky získava veriteľ hodnotením potenciálneho dlžníka. Ide jednak o hodnotenie jeho súčasnej a najmä perspektívnej ekonomickej situácie, jednak o hodnotenie jeho goodwillu.

Medzi výhody úveru zahrňuje **Nináčová, V. (2004)**:

- Úverový záväzok dlžníka z peňažných úverov je jasne špecifikovaný a má fixný charakter, s výnimkou úverov poskytnutých s pohyblivou úrokovou sadzbou.
- Úrokové náklady sú položkou znižujúcou daňový základ, čo má pozitívny vplyv na tvorbu čistého zisku podniku a jeho použitie,
- Vlastníci podniku sa podieľajú na riadení úverových vzťahov, do ktorých vstupujú,
- Podnik nemusí disponovať len vlastnými finančnými zdrojmi pri plnom financovaní svojich prevádzkových a investičných potrieb,
- Posilňuje pozitívnu tvorbu platobnej sily podniku,
- Úverový záväzok zo získaných nepeňažných úverov je jasne špecifikovaný v dohodnutých obchodno- úverových podmienkach, t.j. platobných podmienkach uzatvorenej obchodnej zmluvy.

Medzi nevýhody úveru zahrňuje nasledovné charakteristiky:

- Využívanie úveru nad optimálnu hranicu zadlženia môže viesť k prejavu úverových rizík následne až k poklesu trhovej hodnoty majetku podniku,
- Rast zadlženia nad optimálnu hranicu môže pri súčasnom raste ceny úverov negatívne ovplyvniť hospodársky výsledok podniku,
- Splátky úveru a platba úroku z peňažných úverov musia podniky zabezpečovať nezávisle od vývoja svojej finančnej situácie. Sú vymáhateľné, čo môže podniku spôsobiť problémy, až zánik.

1.4.2 Úrok

Šlosár, Šlosárová, Majtán (2002) hovoria o úroku ako o sume, ktorú je povinný zaplatiť dlžník veriteľovi (tomu, kto mu poskytol úver). Úrok je aj dôchodkom pre majiteľa peňazí, ktoré vložil do banky alebo inej nebankovej inštitúcie. Čím sú vklady dlhodobejšie, tým je úrok vyšší; vyšší úrok je aj pri vkladoch s výpovednou lehotou.

Podľa internetového portálu [http://www.financnik.sk/financie.php?did= ekonomicky-slovník-vysvetlenie-pojmu](http://www.financnik.sk/financie.php?did=ekonomicky-slovník-vysvetlenie-pojmu) úrok predstavuje peňažné vyjadrenie odmeny, ktorú musí zaplatiť dlžník svojmu veriteľovi za kapitál poskytnutý na presne vymedzené časové obdobie. Úrok je cenou úveru. Väčšinou sa vyjadruje percentuálne ročne (per anum).

Serenčes, P. (2008) tvrdí, že výška úroku úveru závisí najmä od účelu, na ktorý si klient požičiava, a od miery rizika pre banku, že úver nebude splatený v plnej výške. Rozlišujú sa rôzne druhy úrokov, napr.:

- aktívne- sú platené klientmi za požičaný kapitál,
- efektívne- sú skutočné úroky rešpektujúce efekty navyšujúce alebo redukovujúce výnos,
- nominálne- sú úroky z nominálnej hodnoty finančného inštrumentu,
- pasívne- úroky platené bankou za klientov vklad,
- reálne- úroky očistené o infláciu.

Geyer, A. (2003) uvádza, že pre výpočet požadovanej úrokovej sadzby bankových úverov, môžeme použiť nasledovný postup. Najskôr banka zistí výšku bezrizikovej trhovej úrokovej sadzby, ktorá zodpovedá úrokovej sadzbe, ktorú musia platiť dlžníci s najlepšou bonitou. K tejto bezrizikovej úrokovej sadzbe je prirátaná marža, ktorá sa skladá z nasledovných súčastí:

- 1) prémie za spracovanie úveru- obsahuje prirážku za vybavenie a správu úveru,
- 2) prémie za riziko- sú v ňom zahrnuté viaceré riziká a to:
 - riziko výpadku platby- prijímateľ úveru si nesplní svoju platobnú schopnosť,
 - riziko poistenia,
 - termínované riziko- riziko, že prijímateľ úveru nebude realizovať splátky úveru v dohodnutom termíne.

2. Cieľ práce

Hlavným cieľom diplomovej práce bolo zhodnotiť a posúdiť možnosti financovania potrieb malých a stredných podnikov prostredníctvom úverových produktov, ktoré ponúkajú komerčné banky v Slovenskej republike.

Keďže každý podnikateľský subjekt potrebuje na svoju podnikateľskú činnosť kapitál a získavanie finančných zdrojov sa nazýva financovanie, na rozvinutie hlavného cieľa diplomovej práce bola vykonaná charakteristika zdrojov financovania a ich členenie. Financovanie bolo rozčlenené na financovanie dlhodobého majetku podniku a obežného majetku podniku a popísané jednotlivé zdroje na krytie tohto financovania.

Na rozvinutie hlavného cieľa bol posúdený vývoj a stav malých a stredných podnikov, ich počet a podiel na celkovej zamestnanosti a vývoj poskytnutých úverov v Slovenskej republike.

Na základe hlavného cieľa boli vybrané dve obchodné banky a vykonaná ich vzájomná komparácia. Boli vybraná OTP Banka Slovensko, a.s a UniCreditBank Slovakia, a.s. Na základe porovnania vybraných ekonomických a finančných ukazovateľov bol v časovom horizonte rokov 2005-2008 posúdený stav a finančná situácia obidvoch bánk. Boli popísané a charakterizované vybrané úverové produkty pre malé a stredné podniky, z ktorých dva boli využité a komparované aj v modelovej situácii, v ktorej podnik žiadal o úver.

Na lepšie zhodnotenie úverových možností financovania bola v diplomovej práci vypracovaná modelová situácia na posúdenie možností financovania podnikov prostredníctvom úverových produktov, v ktorej malý podnik KOVON, s.r.o žiada o dva typy úverov v obidvoch bankách. Bola posúdená finančná situácia podniku na základe vybraných ukazovateľov. Podniku po predložení žiadosti o úvery, banky ponúkli úvery s rôznymi podmienkami a na základe ponuky obidvoch bánk, bol odporučený výhodnejší úverový produkt.

V závere práce boli vzájomne zhodnotené jednotlivé poznatky, ktoré boli zistené v predchádzajúcich častiach práce.

3. Metodika práce

Metodický postup práce bol zvolený z hlavného cieľa diplomovej práce, ktorý je v práci sledovaný. Boli zvolené určité metodické postupy, ktoré nadväzujú na cieľ práce a súvisia s poskytovaním úverov. Postup pri spracovaní diplomovej práce bol zostavený z nadväzujúcich krokov:

1. získanie poznatkov, informácií z riešenej problematiky,
2. vypracovanie prehľadu o súčasnom stave riešenej problematiky,
3. zhromažďovanie údajov a ich spracovanie,
4. analýza spracovaných údajov,
5. vzájomná komparácia údajov,
6. zhodnotenie dosiahnutých výsledkov.

Kapitola Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky bol vypracovaný na základe poznatkov získaných preštudovaním odbornej literatúry, časopisov a vedeckých prác a použitím informácií z internetu, ktoré súvisia s riešenou problematikou. Boli prezentované, citované a konfrontované názory domácich a zahraničných autorov. Citácie sa týkali pojmov, ktoré súvisia s témou diplomovej práce.

V kapitole Výsledky práce boli zhrnuté poznatky a výsledky práce, ktoré boli získané a bola rozdelená šesť častí (podkapitol). Pri spracovaní vlastnej práce boli využité zdroje údajov ako internetové stránky vybraných bánk, výročné správy bánk, štatistiky, rôzne odborné články ako aj informácie získané z rozhovoru s pracovníkmi banky. Časový horizont bol stanovený pre roky 2005-2008. Údaje uvedené v SKK boli prepočítané konverzným kurzom 30,126 SKK/EUR.

Prvá časť pozostáva z charakteristiky zdrojov financovania podniku a ich členenia. Boli rozčlenené financovanie na financovanie dlhodobého majetku podniku a obežného majetku podniku a popísané jednotlivé zdroje na krytie.

V ďalšej časti bol posúdený stav a vývoj malých a stredných podnikov. Bol posúdený počet malých a stredných podnikov v Slovenskej republike a ich podiel na celkovej zamestnanosti.

V tretej časti bol posúdený vývoj poskytnutých úverov v Slovenskej republike a medziročná zmena poskytnutých úverov a prijatých vkladov.

V ďalšej časti bola charakterizovaná OTP banka Slovensko, a.s., bol charakterizovaný jej profil a vývoj vybraných finančných ukazovateľov v časovom horizonte 2005-2008. Bola uvedená tiež aktuálna ponuka vybraných úverových produktov pre malé a stredné podniky.

Piata časť bola venovaná druhej banke, UniCreditBank Slovakia, a.s. Podobne ako v predchádzajúcej časti bola charakterizovaná táto banka, tendencie vývoja pri jej vzniku, vývoj základných finančných ukazovateľov a charakteristika vybraných úverov pre malé a stredné ponuky.

Posledné dve časti (šiesta a siedma podkapitola) diplomovej práce boli zamerané na vytvorenie modelovej situácie, v ktorej podnik s názvom KOVON, s.r.o žiada o 2 typy úverov (úver na financovanie prevádzkových potrieb a investičný úver). Jedná sa o reálny podnik s vymysleným obchodným názvom, nakoľko nebolo možné uviesť jeho skutočný názov. Podnik žiadal jeden úver na financovanie prevádzkových potrieb a druhý úver na financovanie investičných potrieb. Bola posúdená jeho finančná situácia. Bol odporučený úverový produkt na financovanie potrieb podniku bankou, ktorá poskytovala lepšie podmienky.

V závere práce boli zhodnotené jednotlivé poznatky, ktoré boli zistené v predchádzajúcich častiach práce a následne bol podniku odporučený najvýhodnejší produkt.

Finančná situácia banky a podniku bola posúdená z hľadiska nasledovných kritérií:

1. štruktúra vlastného imania
2. ziskovosť
3. zadlženosť
4. aktivita, efektívnosť aktív

Pri analýze finančnej situácie a pozície vo vzťahu k zvoleným kritériám hodnotenia boli využité nasledovné ukazovatele:

$$\text{rentabilita aktív} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{aktíva celkom}}$$

$$\text{rentabilita vlastného kapitálu} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastný kapitál}}$$

$$\text{marža pridanej hodnoty} = \frac{\text{pridaná hodnota}}{\text{tržby}}$$

$$\text{výnosnosť majetku} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{majetok}}$$

$$\text{bežná likvidita} = \frac{\text{obežné aktíva}}{\text{celkové záväzky}}$$

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{finančná hotovosť} + \text{pohľadávky}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

$$\text{doba inkasa pohľadávok} = \frac{\text{krátkodobé pohľadávky} * 365}{\text{tržby}}$$

$$\text{miera zadlženosti} = \frac{\text{celkové záväzky}}{\text{vlastné imanie}}$$

$$\text{zadlženosť voči bankám} = \frac{\text{bankové úvery a výpomoci}}{\text{pasíva celkom}}$$

V práci boli využité viaceré metódy skúmania:

- Analýza- metóda, ktorá rozčleňuje zložitú ekonomickú skutočnosť na jednotlivé časti a vytvorenie podmienok pre poznanie ich jednotlivých stránok.
Analýza bola použitá napr. pri skúmaní jednotlivých bankových produktov.
- Syntéza- znamená myšlienkové zjednotenie určitých častí vyčlenených prostredníctvom analýzy do jedného celku.
Syntéza bola uplatňovaná v závere diplomovej práce a návrhoch na využitie poznatkov.
- Štatistické metódy- umožnili vyjadriť kvantitatívne charakteristiky do tabuliek.
- Indexová metóda- na hodnotenie vývojových tendencií.

4. Výsledky práce

4.1 Zdroje financovania podniku

Každý podnikateľský subjekt potrebuje na uskutočnenie svojej podnikateľskej činnosti určitý majetok, ktorého množstvo a štruktúra závisí od charakteru a rozsahu podnikateľskej činnosti. Zdroje, z ktorých je tento majetok krytý, predstavujú kapitál. Získavanie finančných zdrojov nazývame financovaním.

Rozoznávame financovanie:¹

- bežné: zabezpečovanie a vynakladanie peňažných prostriedkov na bežnú prevádzku podniku (materiál, energie, mzdy, nájomné, úroky a iné). Týka sa obyčajne obežných aktív a preto sa nazýva tiež pracovný kapitál.
- mimoriadne, ktoré môžeme rozčleniť:
 - na financovanie pri založení podniku,
 - pri rozširovaní podniku a jeho aktív,
 - financovanie pri likvidácii podniku,
 - financovanie pri zlučovaní podniku.

4.1.1 Členenie finančných zdrojov podniku

Finančné zdroje podniku môžeme členiť z rôznych hľadísk, pričom každé nám bližšie charakterizuje istú stránku ich pôsobenia v podniku.

a) podľa účelu, na ktorý sú určené, získava podnik finančné zdroje ako kapitál alebo ako peniaze:

- finančné zdroje ako kapitál – ak zdroje slúžia na zriadenie, rozšírenie, modernizáciu alebo iné zveľadenie podniku, investujú sa, vkladajú sa teda do podniku na trvalo alebo dlhodobo. Podnik ich spravidla získava na kapitálovom trhu.
- finančné zdroje ako peniaze – slúžia na zabezpečenie platobnej schopnosti a likvidity podniku v priebehu jeho hospodárenia, uspokojujú iba dočasnú, spravidla krátkodobú finančnú potrebu a získavajú sa na peňažnom trhu.

¹ Fetisovová, Elena-Vlachynský, Karol -Sirotko, Vladimír. 2004. *Financie malých a stredných podnikov*. Bratislava: IURA EDITION, 2004. ISBN 80-89047-87-4

b) z časového hľadiska:

- finančné zdroje k dispozícii na neobmedzený čas (trvalo) – takýto charakter má ZI podniku získavané pôvodnými a dodatočnými vkladmi vlastníkov a samofinancovaním
- dlhodobé finančné zdroje – zdroje získavané úverovou formou. Spravidla sa podrobnejšie členia na dlhodobé záväzky (so splatnosťou nad 4-6 r) a strednodobé záväzky (so splatnosťou 1- 4 r).
- krátkodobé finančné zdroje – rôzne druhy úverových zdrojov s lehotou splatnosti do 1 roka.

c) z hľadiska vlastníctva:

- vlastné finančné zdroje – interné zdroje, pôvodné a dodatočné vklady vlastníkov. Všetky tieto zdroje má podnik trvalo k dispozícii, vytvárajú jeho vlastné imanie, t.j. ZI, fondy, v ktorých sa postupne kumulujú vnútorné podnikové zdroje venované na jeho rozvoj (kapitálov fondy a fondy zo zisku), ako aj ešte nerozdelený zisk.
- cudzie finančné zdroje – zahŕňajú všetky druhy úverov, pôžičiek a záväzkov (vrátane stálych a nestálych pasív), príp. aj nenávratnú finančnú pomoc, ktorú poskytuje podniku ŠR, účelové fondy a nadácie.

d) podľa zdroja, z ktorého do podniku finančné zdroje plynú:

- externé finančné zdroje – všetky zdroje plynúce do podniku od iných subjektov, t. z. všetky druhy úverov a pôžičiek, dotácie, ale aj pôvodné a dodatočné vklady vlastníkov
- interné finančné zdroje – zisk po zdanení znížený o dividendy, odpisy z DM a zdroje uvoľňované pri zmenách majetkovej a finančnej štruktúry. Základným vnútorným zdrojom financovania sú zisky a odpisy. Čím je vyšší zisk, tým väčšie má firma zdroje na svoj rast.

Základná otázka, pred ktorou stojí podnik je kvantifikácia potrebného kapitálu pre podnikateľskú činnosť. Kapitál sa spravidla charakterizuje ako bohatstvo, ktoré poskytuje možnosti získavania ďalšieho bohatstva. Bohatstvo vložené a viazané v podniku predstavuje kapitál podniku.

Je potrebné si uvedomiť, že musí existovať rovnováha medzi jednotlivými formami majetku a zdrojmi krytia tohto majetku z dôvodu zabezpečenia bilančnej rovnováhy. Vzťah medzi majetkom a kapitálom charakterizuje tzv. zlaté bilančné pravidlo, ktoré požaduje, aby dlhodobo viazaný majetok bol financovaný kapitálom, ktorý má podnik

trvalo alebo dlhodobo k dispozícii. Krátkodobo viazaný majetok môže byť financovaný aj kapitálom, ktorý má podnik k dispozícii len krátkodobo. Ak by podnik zabezpečoval financovanie dlhodobého majetku z krátkodobých zdrojov, musel by v priebehu životnosti majetku niekoľkokrát žiadať o nové úvery, pretože transformácia dlhodobého majetku na peniaze presahuje splatnosť krátkodobých zdrojov. Na druhej strane financovanie krátkodobého majetku dlhodobými zdrojmi je pre podnik neefektívne. Neefektívnosť je spôsobená rozdielnymi nákladmi (cenou) kapitálu

Z kapitálovej štruktúry podniku môžeme stanoviť mieru reálnej kontroly podniku vlastníckmi, tzv. gearing², ktorý vyjadruje kapitálovú silu podniku, ktorá je daná pomerom medzi vlastným a cudzím kapitálom. Jeho vyjadrenie je nasledujúce:

Pomer medzi vlastným a cudzím kapitálom závisí v podniku od:

- odvetvia, v ktorom podnik vykonáva svoju činnosť,
- výnosnosti podniku,
- postoja manažérov a vlastníkov podniku,
- štruktúry majetku,
- úrokovej miery bánk.

Podnik sa snaží dosiahnuť optimálnu kapitálovú štruktúru. Ide o také zloženie kapitálu, pri ktorom sú priemerné náklady na kapitál minimálne. Vo všeobecnosti sa za optimálnu kapitálovú štruktúru považuje, ak vlastné zdroje podniku predstavujú 40% a cudzie zdroje zvyšných 60% z celkového kapitálu podniku.

4.1.2 Financovanie majetku podniku ¹

4.1.2.1 Financovanie dlhodobého majetku podniku

Kapitál investovaný do dlhodobého majetku má relatívne dlhú dobu obratu, dlho trvá, než sa znovu uvoľní v peňažnej forme. Financovanie dlhodobého majetku sa preto spravidla označuje ako dlhodobé financovanie alebo financovanie investícií.

² Bielik, Peter. 2008. *Podnikové hospodárstvo*. Nitra: SPU, 2008. 319 s. ISBN 978-80-552-0010-1

Pojem dlhodobé financovanie však okrem dlhodobého majetku zahŕňa aj financovanie tej časti obežných aktív, ktoré sú v podniku trvale viazané.

Vklady vlastníkov

Vklady vlastníkov (vlastníka), či už ide o vklady pri založení podniku alebo dodatočné vklady, sú kapitál, ktorý má podnik trvale k dispozícii. Sú najdôležitejším zdrojom krytia dlhodobého majetku.

Odpisy z dlhodobého majetku

Odpisy sú peňažným vyjadrením opotrebovania odpisovaného dlhodobého majetku. V priebehu celej životnosti dlhodobého majetku sa postupne zahŕňajú do podnikových nákladov, ale nie sú v daných obdobiach súčasťou peňažných výdavkov.

Zisk

V podniku ponechávaný zisk je tretí vlastný zdroj, ktorý má podnik trvale k dispozícii. Celková suma zisku každoročne podlieha zdaneniu daňou z príjmov. Zo zisku po zdanení si môžu vlastníci odčerpať časť na svoje potreby. Po odpočte týchto položiek zostáva časť zisku ponechávaná vlastníkami v podniku ako zdroj jeho samofinancovania.

Iné interné zdroje financovania

- zdroje z predaja majetku,
- zdroje z využívania výsledkov vedecko-technického pokroku,
- zdroje z uplatnenia racionalizačných opatrení.

4.1.2.2 Financovanie obežného majetku podniku

Finančné riadenie môžeme rozdeliť z hľadiska krátkodobého financovania, ktorého cieľom je získavanie finančných zdrojov na financovanie:

- obežného majetku pre riadny chod podniku,
- rozšírenia obežného majetku,
- obnovy obežného majetku.

Krátkodobé úvery sú určené na krátkodobé preklenovanie nesúladu medzi potrebou zdrojov financovania a ich disponibilnou výškou. Sú to finančné zdroje, ktoré podnik získava úverovou formou s lehotou splatnosti do 1 roka. K hlavným formám krátkodobých úverov, ktoré využívajú malé a stredné podniky, patria:

- obchodný úver,
- stále pasíva,
- preddavky od odberateľov,
- bankové úvery.

K najdôležitejším krátkodobým bankovým úverom môžeme priradiť:

- kontokorentný úver,
- krátkodobé účelové úvery,
- lombardný úver,
- eskontný úver.

Kontokorentný úver sa poskytuje na bežnom účte klienta, tzv. kontokorente. Vyznačuje sa špecifickým spôsobom poskytovania a splácania. Na účte má podnik svoje prostriedky (kreditný zostatok), alebo mu banka poskytuje úver (účet má debetný zostatok). Banka platí z tohto účtu všetky dohodnuté platby, pokiaľ je zostatok účtu kreditný; ak podnik už nemá na účte dostatok svojich prostriedkov, poskytuje mu na tomto účte v podstate automaticky úver (účet prechádza do debetu) až do dohodnutej výšky.

Krátkodobé účelové úvery poskytuje banka podnikom na jednoduchom úverovom účte na konkrétne dohodnuté ciele. Úver možno čerpať jednorazovo, resp. postupne, rovnako tak ho aj splácať.

Lombardný úver je krátkodobý bankový úver, ktorý je zaručený konkrétnym obchodovateľným majetkom dlžníka (tzv. lombardom). Poskytuje sa novým podnikom, neznámym, resp. podnikom so zníženou úverovou schopnosťou. V prípade, že dlžník nesplätí svoje záväzky, banka môže lombard speňažiť a z výnosu uhradiť svoju pohľadávku vrátane úrokov.

Eskontné úvery sú založené na existencii a zvláštnostiach zmenky ako cenného papiera, ktorý obsahuje bezvýhradný záväzok dlžníka uhradiť veriteľovi stanovenú peňažnú sumu v stanovenom termíne. Je spojená s obchodným úverom.

4.2 Vývoj a stav malého a stredného podnikania

Pre perspektívny rozvoj podnikateľského sektora je veľmi dôležité priaznivé podnikateľské prostredie. Zmeny, ktoré vzniknú v podniku sa premietajú aj do číselných charakteristík podnikateľského sektora. Posúdenie stavu, počtu malých a stredných podnikov v určitom sledovanom období umožňuje identifikovať existujúce trendy, predpokladať budúci vývoj a pripravovať opatrenia na zabezpečenie úspešného rozvoja.

Od 1.januára 2005 je v platnosti nová európska definícia malých a stredných podnikov, ktorá má uľahčiť financovanie podnikov a zlepšiť podnikateľské prostredie v EÚ.

Podľa Európskej komisie malý podnikateľ zamestnáva od 10 do 50 zamestnancov, dosahuje ročný obrat najviac 10 mil. EUR a celková ročná bilancia je do 10 mil. EUR. Stredný podnikateľ zamestnáva menej ako 250 zamestnancov, dosahuje obrat najviac 50 mil. EUR a celková ročná bilancia je do 43 mil. EUR.

4.2.1 Vývoj počtu malých a stredných podnikov- právnických osôb

V roku 2006 bolo na Slovensku takmer 77 000 mikro podnikov. V sledovanom období sledujeme nárast tejto kategórie podnikov o 24 %. Nárast o 64% sme zaznamenali aj vo vývoji malých podnikov. Najnižší nárast sme zaznamenali v sledovaných rokoch u stredných podnikov, len o 4%. Malých podnikov do 49 zamestnancov v roku 2008 bolo 116 236. Stredných podnikov s počtom zamestnancov od 50 do 249 bolo 3 024. V poslednom sledovanom roku zaznamenávame oproti predchádzajúcemu roku 2007 nárast počtu mikropodnikov (0 – 9 zamestnancov) o 17%, nárast počtu malých podnikov (10 – 49 zamestnancov) o 23 % a nárast počtu stredných podnikov o 7%.

Malých a stredných podnikov spolu, teda s výnimkou mikro podnikov bolo v roku 2006 takmer 15 900. V sledovanom období môžeme konštatovať ich nárast o 8386 podnikov, čo v relatívnom vyjadrení predstavuje nárast o 53%. Na tomto náraste sa najviac podieľala kategória malých podnikov. V roku 2009 bolo v Slovenskej republike 24 250 malých a stredných podnikov.

Tab. 3 Vývoj počtu mikro, malých a stredných podnikov v SR

	2006	2007	2008	2008/2006	2008-2006
mikro	76 918	80 899	95 010	1,24	18 092
malé	12 956	17 212	21 226	1,64	8 270
stredné	2 908	2 805	3 024	1,04	116
SPOLU podniky (mikro, malé, stredné)	92 782	100 916	119 260	1,29	26 478
MSP spolu	15 864	20 017	24 250	1,53	8 386

zdroj: NARMSP

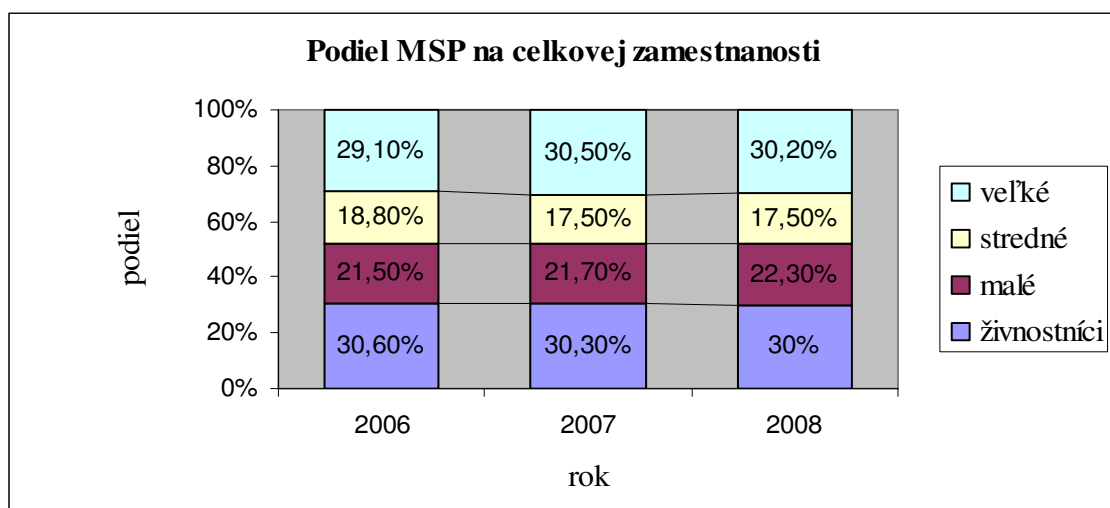
vypracoval: NARMSP, vl. prepočty

4.2.2 Podiel malých a stredných podnikov na celkovej zamestnanosti

Malé a stredné podniky sú dôležitým pilierom v slovenskej ekonomike, pretože poskytujú pracovné príležitosti viac ako dvom tretinám aktívne pracujúcim. V roku 2008 pracovalo v priemere v národnom hospodárstve SR podľa agentúry NARMSP 2 434 tis. osôb, z toho bolo 2 094 tis. zamestnancov, 254 tis. podnikateľov bez zamestnancov, 78 000 podnikateľov so zamestnancami a 3 000 vypomáhajúcich členov domácností podnikateľov.

V sledovanom období v kategórii malých a stredných podnikov klesol podiel na celkovej zamestnanosti obyvateľstva o 0,5%, v kategórii veľkých podnikov vzrástol podiel na celkovej zamestnanosti o 1,1%.

Malé a stredné podniky poskytovali v roku 2006 zamestnanie 40,3% zamestnanému obyvateľstvu, čo v roku 2007 kleslo na 39,2% a v roku 2008 opäť stúplo na 39,8%.

Obr. 2 Podiel MSP na celkovej zamestnanosti

zdroj: NARMSP

4.3 Vývoj úverov v Slovenskej republike

4.3.1 Vývoj úverov a úverových štandardov poskytnutých MSP

V roku 2006 sme zaznamenali podľa NBS rast objemu úverov poskytnutých podnikom v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Vysoký rast sme sledovali najmä pri úveroch poskytnutých na financovanie nehnuteľnosti a stavebníctva. Na trhu úverov malým a stredným podnikom podľa NBS pokračovalo uvoľňovanie úverových štandardov. Dôvodom pre uvoľnenie týchto štandardov bola konkurencia medzi bankami a rast dopytu, ktorý sa zvyšoval najmä kvôli potrebám podnikov financovať dlhodobé investície aj bežné prevádzkové potreby. Niektoré banky však sprísňovali úverové štandardy na poskytovanie úverov podnikom. Dôvodom toto sprísňovania bola zmena v systéme riadenia kreditného rizika a zvýšenie rizikovosti podnikov. Uvoľňovanie úverových štandardov sa prejavilo najmä zmierňovaním podmienok pre poskytovanie úverov. Išlo najmä o zníženie doby splatnosti úveru, prípadne zmena vo výške úveru.

V roku 2007 pokračoval silný dopyt podnikov po úveroch. Pri podnikoch výraznejšie rástol dopyt malých a stredných podnikov a po dlhodobých úveroch veľkých podnikov. Pri vývoji úverových štandardov v podnikovom sektore treba rozlišovať medzi veľkými podnikmi a MSP. Kým pri veľkých podnikoch banky úverové štandardy sprísňovali, v sektore MSP banky pristúpili k miernejším štandardom najmä pri krátkodobých úveroch. Dôvodom sprísňovania štandardov veľkým podnikom bola najmä očakávané riziko bánk súvisiace s budúcim makroekonomickým vývojom a rizikovosťou odvetví.

Úvery podnikom 2008 naďalej rástli, ale miernejším tempom ako v predchádzajúcom období.. Bolo to spôsobené predovšetkým výrazným sprísňovaním štandardov pri všetkých typoch podnikových úverov. V porovnaní s minulými obdobiami bolo toto sprísnenie omnoho výraznejšie. Až 97% bánk úverové štandardy sprísňovali, žiadna banka ich nezmierňovala. Pritom u väčšiny bánk nešlo len o čiastočné, ale aj o podstatné sprísnenie štandardov pre všetky typy úverov podnikom. V prípade veľkých podnikov bolo sprísňovanie výraznejšie, ako pri malých a stredných podnikoch.

Všetky banky sprísnil štandardy pre krátkodobé úvery, vo väčšine prípadov však šlo len o čiastočné sprísnenie. Viac ako polovica bánk sprísnila úverové štandardy aj pre dlhodobé úvery. Hlavným dôvodom sprísňovania boli negatívne očakávania vo vývoji hospodárstva

a ekonomického vývoja počas krízy. Ďalšími faktormi, ktoré prispeli k sprísneniu štandardov na úvery podnikom, sú pozícia likvidity bánk, náklady súvisiace s kapitálovou pozíciou bánk a konkurencia zo strany iných bánk. Na dopytovej stránke zaznamenali banky pokles, a to tak v dopyte po úveroch veľkým, ako aj malým a stredným podnikom. Najvýraznejšia zmena nastala v dopyte po krátkodobých úveroch. Najväčší vplyv na zníženie dopytu malo interné financovanie a emisia akcií a dlhových cenných papierov a úvery od ostatných bánk.

4.3.2 Vývoj poskytnutých úverov domácnostiam, podnikom v SR

Tab. 4 Poskytnuté úvery domácnostiam a nefinančným spoločnostiam

v mil. EUR	Nefinančné spoločnosti				Domácnosti				SPOLU
	Úvery do 1 r.	Úvery nad 1 r. do 5 r.	Úvery nad 5 r.	Úvery spolu nefin. spol.	Spotreb. úvery	Úvery na bývanie	Ost. úvery	Úvery spolu domác.	
2006	4 500,9	2 135,6	4 263,2	10 899,6	1 190,8	5 209,3	1 501,3	7 901,4	18 801,1
2007	4 549,2	2 168,2	4 346,5	11 063,8	1 205,0	5 303,1	1 490,9	7 999,0	19 062,9
2008	6 237,3	3 482,7	5 735,3	15 455,3	1 709,3	8 539,5	2 382,1	12 630,9	28 086,1

zdroj: NBS

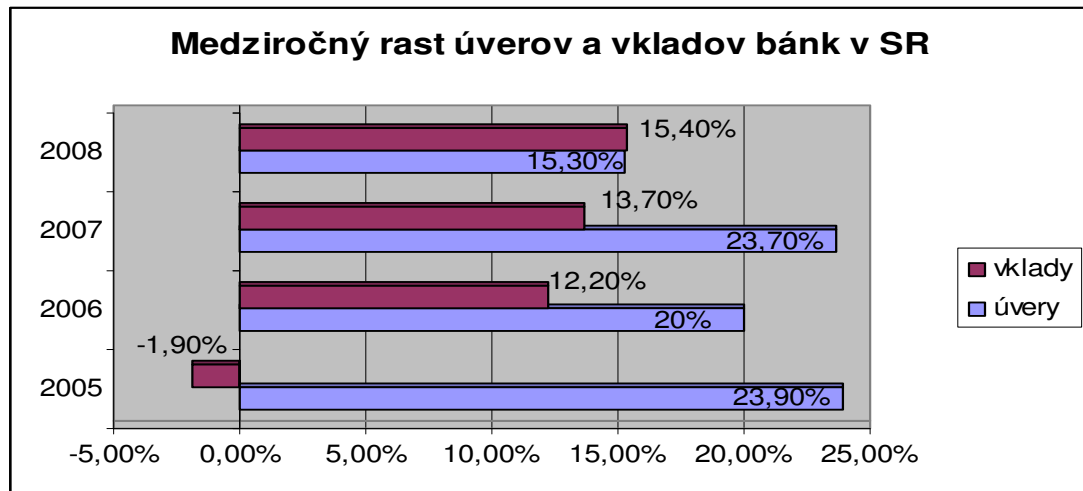
vypracoval: NBS, vl. prepočty

Z nasledovnej tabuľky vyplýva, že v sledovanom období troch rokov 2006-2008 mal objem poskytnutých úverov bankami v Slovenskej republike rastúci trend. Objem úverov sa počas sledovaného obdobia zvýšil o 9285 mil. EUR, čo predstavuje v relatívnom vyjadrení nárast o 49%. Je to ovplyvnené nárastom poskytnutých úverov domácnostiam takmer o 60%, a nefinančným spoločnostiam o 42%. Najvyšší podiel z poskytnutých úverov pre domácnosti tvoria úvery na bývanie. V roku 2008 to bol 68%-ný podiel z celkových poskytnutých úverov pre domácnosti. Najvyšší podiel z poskytnutých úverov pre podniky predstavujú krátkodobé úvery do 1 roka, a najnižší podiel strednodobé úvery od 1 do 5 rokov.

Úvery podnikom zaznamenali v roku 2006 pokračovanie nárastu celkového objemu. Celkový objem úverov poskytnutých podnikom predstavoval v roku 2006 takmer 11 mld. EUR.

Podiel objemu úverov podnikom poskytnutých tromi najväčšími bankami na celkových úveroch bol v roku 2007 na úrovni 49%. Celkový objem úverov poskytnutých nefinančným spoločnostiam dosiahol v roku 2008 hodnotu 11,1 mld. EUR, čo predstavuje nárast o 2% oproti predchádzajúcemu roku.

Celkový objem úverov poskytnutých nefinančným spoločnostiam a domácnostiam v roku 2008 bol 28 086,1 mil. EUR. Objem úverov nefinančným spoločnostiam predstavoval v roku 2008 nárast o 4391 mil. EUR, v relatívnom vyjadrení nárast o 40 %.

Obr. 3 Medziročný rast úverov a vkladov bánk v SR

zdroj: UCB Slovakia, a. s

V sledovanom období bol najvyšší medziročný nárast úverov v roku 2005, je to rast o takmer 24% oproti predchádzajúcemu roku. V roku 2008 sledujeme najnižší medziročný nárast úverov. Medziročný rast úverov klesol v roku 2008 o 8,4% oproti medziročnému rastu v predchádzajúcom roku 2007. Záujem o úvery klesol pre začínajúcu sa krízu. Ľudia aj podniky začali byť opatrnejší.

Opačnú situáciu sledujeme v prijatých vkladoch bankami. Zaznamenávame postupný medziročný nárast. V roku 2005 bol síce pokles prijatých vkladov oproti roku 2004 o 1,9%, ale v roku 2006 došlo k zvýšeniu vkladov o 12,2% oproti roku 2005, v ktorom sme zaznamenali pokles prijatých vkladov. Najvyšší medziročný nárast vkladov bol v roku 2008, v relatívnom vyjadrení o 15,4% oproti predchádzajúcemu roku.

Ani v súčasnom období sa neočakáva, že by počet poskytnutých úverov stúpol. Pokles zaznamenali aj prevádzkové úvery pre malé a stredné podniky. Podniky, ktoré investíciu nepotrebujú, si ju radšej odkladajú na neskoršie obdobie.

4.4 Charakteristika banky OTP Banka Slovensko, a.s.

4.4.1 Profil a história banky

OTP Banka Slovensko, a.s. pôsobí na slovenskom trhu a prostredníctvom svojich korešpondenčných bánk aj na zahraničných trhoch ako univerzálna banka s úplnou devízovou licenciou. Majoritným vlastníkom OTP Banka Slovensko, a.s. je od roku 2002 maďarská banka - OTP Bank Rt., ktorá vlastní celkom 97.23 % akcií OTP Banka Slovensko, a.s. OTP Bank Rt. je najväčšou bankou v Maďarsku, ktorá má významné postavenie, pretože má viac ako 420 pobočiek po celej krajine. Minoritnými vlastníkmi banky sú slovenské spoločnosti a drobní akcionári. V súčasnosti je na Slovensku 72 pobočiek OTP banky. Ústredie banky je v Bratislave. OTP Banka Slovensko disponuje systémom komplexného hodnotenia podnikateľských zámerov v súlade so svetovými štandardmi a implementovaným platobným a zúčtovacím systémom PROFILE, ktorým sa zabezpečuje on-line prepojenie všetkých pobočiek OTP Banka Slovensko, a.s. Banka je v súčasnosti napojená na SWIFT, REUTERS, TELERATE.

Bankové produkty a služby, ktoré banka poskytuje na Slovensku, sú rozhodujúcim objemom v obchodnej činnosti banky. Štruktúra produktov a služieb zodpovedá požiadavkám rozhodujúcich segmentov trhu, ktoré banka obsluhuje. OTP Banka Slovensko, a.s. ponúka svoje bankové produkty a služby fyzickým aj právnickým osobám. OTP Banka Slovensko, a.s. je univerzálnou bankou rodinného typu, preto aj ponúka svoje produkty rôznym vekovým kategóriám (od najmladších až po dôchodcov). Ponuka produktov závisí aj od náročnosti jednotlivých klientov. Poskytované služby sú vykonávané rýchlo a komplexne.

Základná ponuka služieb OTP Banka Slovensko, a.s. zahŕňa:

- depozitné služby korunové i devízové,
- zmenárenské a pokladničné služby,
- úverové služby,
- platobný styk domáci i medzinárodný,
- poradenské služby,
- treasury a investičné bankovníctvo.

4.4.2 Vývoj štruktúry vlastného imania

Vlastné imanie dlhodobý vlastný zdroj krytia majetku a jeho dôležitou súčasťou je základné imanie. Základné imanie je všetko to, čo zakladatelia vložili do podniku.

Tab. 5 Vývoj štruktúry VI

(v tis. EUR)	VI k 31.12.2006	% z VI	VI k 31.12.2007	% z VI	VI k 31.12.2008	% z VI	08/06
Základné imanie	68526	74%	68526	66%	68526	59%	1
ZRF	15237	16%	23894	23%	35694	31%	2,34
Nerozdelený zisk	8657	9%	11800	11%	11000	9%	1,27
Oceňov.rozdiely	-	-	-	-	582	1%	-
Spolu VI	92420	100%	104220	100%	115802	100%	1,25

zdroj: Výročná správa OTP
vypracoval: OTP, vl. prepočty

Výška vlastného imania sa za sledované 3 roky postupne zvyšovala. K 31.12.2006 bola jeho hodnota 92 420 tis. EUR a za sledované obdobie sa zvýšila o 25%. Tento rast bol spôsobený rastom základného rezervného fondu- ZRF o 234%, a rastom nerozdeleného zisku o 27%. Vlastné imanie v roku 2008 bolo 115 802 tis. EUR.

Najväčší podiel z VI tvorilo základné imanie, pretože je to najdôležitejšia súčasť vlastného imania. V roku 2006 to bolo 74%, v ďalších dvoch rokoch percento ZI z vlastného imania klesalo, v roku 2007 to bolo 66% a v roku 2008 to bol 59%-ný podiel ZI z vlastného imania. Najnižší podiel z vlastného imania tvorí nerozdelený zisk, v rokoch 2006 a 2008 to bolo 9%, v roku 2007 to bol o 2% vyšší podiel. V roku 2008 boli súčasťou vlastného imania aj oceňovacie rozdiely, ktoré sa podieľali 1% na vlastnom imaní.

Hodnota základného imania sa počas sledovaného obdobia nemenila. Základný rezervný fond sa zvýšil v sledovanom období o 20 457 tis. EUR. a nerozdelený zisk vzrástol o 2343 tis. EUR.

4.4.3 Vývoj ukazovateľov ROA a ROE OTP banky Slovensko, a.s

K základným cieľom každej banky patrí dosahovanie zisku, ktorý sa chápe ako dôležitý ukazovateľ pri posudzovaní úspešnosti banky

Rentabilita vyjadruje efektívnosť banky, jej úspešnosť, výsledok rozhodovania a spôsob vedenia banky. Dôsledky týchto faktorov majú vplyv na ROE a ROA. Rentabilita vlastného imania vypovedá o výške zhodnotenia vlastného kapitálu. Zhodnotenia vlastného kapitálu by mal byť vyššie ako dynamika zhodnotenie celkového kapitálu. Rentabilita

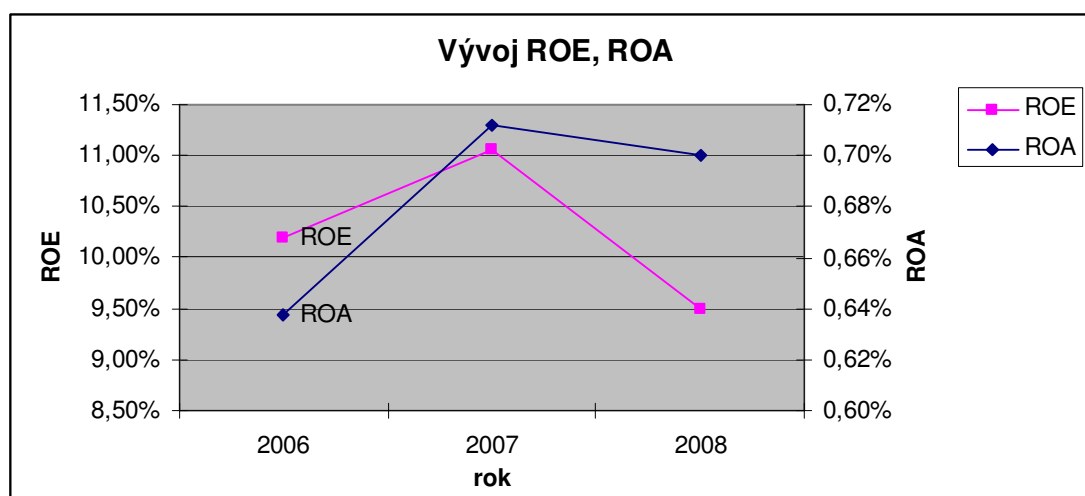
aktív (ROA) predstavuje výsledný efekt dosahovaný z celkového kapitálu, teda mieru zhodnotenia všetkých aktív bez ohľadu na to, odkiaľ zdroje pochádzajú. Čím vyššia je hodnota ukazovateľa ROA, tým je vývoj priaznivejší. Jeho vývojovú tendenciu ukazuje obr. 4, ktorý zobrazuje aj vývoj ukazovateľa ROE. Vývoj ukazovateľa ROE závisí od vývoja čistého zisku a vlastného imania. Ukazovateľ ROA závisí taktiež od čistého zisku, ale aj od výšky aktív.

Tab. 6 Vývoj ukazovateľov ROA, ROE

	2006	2007	2008
čistý zisk v tis. EUR	9 417	11 528	10 994
vlastné imanie v tis. EUR	92 420	104 220	115 802
celkové aktíva v tis. EUR	1 477 129	1 619 863	1 570 072
ROE	10,19%	11,06%	9,49%
ROA	0,64%	0,71%	0,70%

zdroj: výročná správa OTP
 vypracoval: vl. prepočty

Vývoj ukazovateľa rentability vlastného kapitálu zaznamenal v roku 2007 rastúci trend oproti predchádzajúcemu roku. V roku 2008 ROE naopak klesla, a dosiahla úroveň 9,49%. Pokles bol spôsobený poklesom čistého zisku o 14% a rastom vlastného kapitálu. V roku 2006 rentabilita aktív (ROA) bola 0,64%. V ďalšom roku zaznamenala mierny nárast a dostala sa na úroveň 0,7% v roku 2008.

Obr. 4 Vývoj ROE, ROA

zdroj: vlastné prepočty

4.4.4 Vývoj poskytnutých úverov OTP banky Slovensko, a.s

Obr. 7 Vývoj poskytnutých úverov

v mil. EUR	2006	2007	2008	2008/2006	2008-2006
úvery klientom spolu	883,0	1039,0	1191,7	1,35	308,7
úvery obyv.	262,3	308,7	368,5	1,41	106,2
úvery podnikom, samosprávam	620,7	730,3	823,2	1,33	202,5
% úvery podnikom, samosprávam z celkových úverov	70%	70%	69%		

zdroj: OTP

vypracoval: OTP, vl. prepočty

OTP banka poskytla v roku 2008 úvery vo výške 1191,7 mil. EUR. 69% z celkových úverov boli úvery pre podniky a samosprávy. Zvyšných 31% tvorili úvery pre obyvateľstvo. Výška úverov sa v sledovanom období zvýšila o 35%. Nárast 41% zaznamenali úvery pre obyvateľstvo a nárast 33% úvery pre podniky a samosprávy. Rastúci trend poskytnutých úverov sledujeme aj v medziročnom porovnaní.

Úvery pre podniky a samosprávy boli poskytnuté v roku 2006 vo výške 620,7 mil. EUR. a tvorili 70% z celkových úverov. Rovnaké percento poskytnutých úverov pre podniky a samosprávy z celkových úverov sme zaznamenali aj v roku 2007.

4.4.5 Charakteristika vybraných úverových produktov pre MSP

OTP banka ponúka viaceré možnosti financovania prevádzkových ako aj investičných potrieb. Banka ponúka veľké množstvo produktov v eurách, ale aj cudzích menách, na financovanie podnikateľských potrieb. Ponúka kvalitné poradenstvo pri riešení úverových potrieb malých a stredných podnikateľov. Produkty ponúkané OTP bankou predstavujú rýchle získavanie zdrojov na financovanie rôznych aktivít podniku.

Banka ponúka malým a stredným podnikom portfólio produktov, ktoré im poskytuje podľa ich preferencií, potrieb a požiadaviek. V oblasti poskytovania úverov pre malé a stredné podniky v sektore poľnohospodárstvo môžeme zaradiť OTP Banku medzi lídrov, najmä pri poskytovaní EU AGROúveru, kde dosiahli viac ako 20%-ný podiel na trhu. Napriek silnej konkurencii, je OTP Banka silnou bankou v oblasti bankovníctva v Slovenskej republike. Banka sa snaží rozširovať, inovovať a skvalitňovať svoje produktové portfólio, aby si upevnila a posilnila postavenie na trhu a získala nových klientov.

Tab. 8 Štruktúra úverových produktov OTP banky

Úvery v EUR	Úver na obežné prostriedky
	Úver na krytie prechodného nedostatku peňažných prostriedkov
	Kontokorentný úver
	Financovanie SZL
	Úver na podporu exportu tovarov a služieb
	Investičný úver
Úvery v cudzej mene	Úver na obežné prostriedky
	Úver na krytie prechodného nedostatku peň. prostriedkov
	Kontokorentný úver
	Zmenkový úver
	Investičný úver
Úvery s rýchlou zárukou SZRB	
Úvery na podporu exportu	
Úvery zo zdrojov EBRD	
Pre oblasť poľnohospodárstva	Úvery na nákup poľnoh. zariadení
	EU Agroúver
	Úvery na odkúpenie pôdy
	Úvery na nákup poľnoh. strojov
	Úvery na prefinancovanie úrody
	OTP Eurobalík

zdroj :OTP

Prevádzkové financovanie- Kontokorentný úver

Kontokorentný úver na prevádzkové financovanie tvorí asi 70% všetkých poskytnutých úverov.

Kontokorentný úver slúži na odstránenie krátkodobého nedostatku finančných prostriedkov a ma financovanie krátkodobých potrieb. Čerpanie a splácanie úveru závisí od potrieb a možností podniku. Výhodou kontokorentného úveru je platenie úrokov len zo skutočne vyčerpanej limitnej časti. Úver poskytuje spravidla banka na jeden rok s možnosťou jeho prolongácie. Poskytovaný je formou povoleného debetného limitu k bežnému účtu. Je to nástroj pružného riadenia cash flow. Spláca sa priebežne došlými platbami na tento účet. Úrokové sadzby pri kontokorentných úveroch sa pohybujú od 6,5 % p.a a vyššie v závislosti od ratingu hodnoteného klienta bankou na základe finančnej analýzy.

Investičné financovanie - Investičný úver

Investičný úver je strednodobý, resp. dlhodobý úver. Strednodobé úvery sú splatné od jedného do piatich rokov od prvého čerpania a dlhodobé majú splatnosť nad 5 rokov. Jeho čerpanie umožňuje na základe splatných dodávateľských faktúr v súlade s uzatvorenými

obchodmi. Objektom úveru je obstaranie hmotného aj nehmotného majetku, ktorý bude slúžiť na :

- financovanie investícií (nehnuteľnosti, stavby, stroje, technologické linky),
- modernizácia, rekonštrukcia a inovácia prevádzkových a výrobných kapacít,
- nákup know-how, financovanie výskumu a pod.

Úrokové sadzby pri investičných úveroch (účelových) sa pohybujú od 8% p.a v závislosti od klienta, ktorému je úver poskytnutý.

4.5 Charakteristika UniCredit Bank Slovakia a. s

4.5.1 Profil a história banky

UniCredit Bank Slovakia je banka s veľkým množstvom finančných služieb pre všetky segmenty. Vznikla fúziou UniBanky, a. s. a HVB Bank Slovakia a. s. v apríli 2007.

Obidve banky si vybudovali dobré meno, pretože pôsobili už predtým 17 rokov na Slovensku. Fúziou dvoch bánk, ktoré mali rozdielne stratégie vznikla nová silná univerzálna banka, ktorá je zameraná hlavne na retailové bankovníctvo. V tejto oblasti patrí medzi lídrov v slovenskom bankovníctve. Fúzia bánk sa prejavila jednorazovým dopadom na náklady, hlavne kvôli integrácii informačných technológií a systémov banky a siete pobočiek. Prejavilo sa aj zníženie duplicitných nákladov, nižšia investičná náročnosť, ako aj rast tržieb pod vplyvom širokého a kvalitného portfólia poskytovaných služieb a produktov.

Majoritným akcionárom UniCredit Bank je s 99-percentným podielom UniCredit Bank Austria, ktorá je členom UniCredit Group.

UniCredit Bank uspokojuje bankové potreby rôznych klientov, podnikateľov aj podnikov. Ponúka tiež kvalitné služby pre klientov privátneho bankovníctva. Banka poskytuje aj kvalitné služby vo financovaní firiem. Klientmi banky sú nadnárodné spoločnosti, zahraničné firmy, stredne veľké firmy, developerské spoločnosti, firmy z oblasti poľnohospodárstva a firmy z finančného sektora.

Ich veľkou konkurenčnou výhodou je, že patria do najsilnejšej bankovej skupiny vo východnej a strednej Európe, UniCredit Group. V Strednej a Východnej Európe UniCredit

Group prevádzkuje najväčšiu medzinárodnú bankovú sieť, ktorá má viac ako 4000 pobočiek, v ktorých pracuje viac ako 83 000 zamestnancov, a má vyše 28 mil. zákazníkov.

UniCredit sa radí medzi významné finančné skupiny v Európe, pretože pôsobí v 22 krajinách, má vyše 40 miliónov klientov, okolo 10 000 pobočiek a približne 180 000 zamestnancov. Harmonizujú obchodné podmienky a spôsob obsluhy medzinárodných spoločností. Dokážu uspokojiť ich potreby rovnako dobre ako sú zvyknutí vo svojich domácich krajinách.

UniCredit sa riadi hodnotami tzv. Charty integrity, keďže má modernú podnikovú kultúru, ktorá v rámci celej skupiny určuje základné hodnoty, ktoré sú spôsobom pre chovanie a správanie sa. Je postavená na pilieroch ako sú čestnosť, rešpekt, sloboda, transparentnosť, vzájomnosť a dôvera.

Rating banky

Rating banky vykonala agentúra Moody's Investors Service v júli 2009. Ratingové agentúry vypracovávajú podrobné analýzy. Výsledky sa vyjadrujú pridelením ratingu, ktorý je akoby známkom dôveryhodnosti hodnotenej banky.

Tab.9 Rating OTP

Rating dlhodobých záväzkov:	A3	tzn. výhľad stabilný
Rating krátkodobých záväzkov:	Prime-2	tzn. výhľad stabilný
Rating finančnej sily:	D +	tzn. výhľad stabilný

zdroj: OTP

vypracoval: OTP

4.5.1.1 UniCredit Bank a MSP

UniCredit Bank je významným partnerom pre malé a stredné firmy, pretože má veľké skúsenosti z trhov Európy. Zhodnocuje peňažné prostriedky firiem a zlepšuje podmienky pre podnikanie. Klienti majú svojich poradcov po celom Slovensku.

Banka zriadila špeciálne pracovisko pre poradenstvo s názvom BiznisDom, ktorá ponúka veľké množstvo služieb pre malé a stredné firmy. Zabezpečuje poskytovanie širokého množstva úverov. Špecializujú sa na úvery na krytie prevádzkových potrieb, napr. kontokorentné, na investičné úvery, ďalej špeciálne úvery, ktoré sú poskytované

v spolupráci s Európskou úniou a EBOR. Ďalšie služby BiznisDomu sú zamerané na domáci a zahraničný platobný styk, vkladové produkty (bežné účty, termínované vkladové účty, tzv. overnigt účty atď.), ďalej bankové záruky, akreditívy a služby E-Bankingu.

4.5.2 Vývoj štruktúry vlastného imania

Tab. 10 Vývoj a štruktúra VI

(v tis. EUR)	UniBanka		UniCredit Bank				08/07
	VI k 31.12.2006	% z VI	VI k 31.12.2007	% z VI	VI k 31.12.2008	% z VI	
Základné imanie	78 904	64%	235 526	53%	235 526	59%	1,00
ZRF	4 627	4%	24 818	6%	29 470	7%	1,19
Nerozdelený zisk	39 291	32%	186 349	42%	134 627	34%	0,72
Spolu VI	122 822	100%	446 693	100%	399 622	100%	0,89

zdroj: Výročná správa UCB, UniBanka
vypracoval: UCB, UniBanka, vl.prepočty

Spojenie UniBanky, a. s. a HVB Bank Slovakia, do jednej banky je dôležitým faktorom, ktorý podstatne ovplyvnil finančné výsledky a ukazovatele UniBanky, a.s. za rok 2006 a má dopad aj na nasledujúce roky.

Výška vlastného imania UniBanky k 31.12.2006 bola 122 822 tis. EUR. Fúziou s HVB Bank sa prenosom vlastného imania zvýšila jeho hodnota v roku 2007 na 446 693 tis. EUR, t.z. zvýšenie o 364%. V ďalšom roku klesla výška VI o 11%. Tento pokles bol spôsobený poklesom nerozdeleného zisku o 8%.

Najväčší podiel z VI tvorilo samozrejme základné imanie. V roku 2006 v UniBanke to bolo 64%, v ďalších dvoch rokoch percento ZI z vlastného imania klesalo, v roku 2007 to bolo 53% a v roku 2008 to bol 59%-ný podiel ZI z vlastného imania.

Najnižší podiel z vlastného imania tvorí ZRF. V roku 2006 sa podieľal na ZI štyrmi %, v ďalších rokoch 6 a 7 %-mi.

Hodnota základného imania sa počas sledovaného obdobia zvýšila spojením bánk o 156 622 tis. EUR.

4.5.3 Vývoj ukazovateľov ROA a ROE UniCreditBank, a. s

Vývoj ukazovateľov ROE a ROA vykázal v sledovanom období rastúci trend.

Spojením UniBanky a HVB Bank Slovakia sa zvýšila rentabilita vlastného imania o 2,22% v roku 2007. V roku 2008 hodnota tohto ukazovateľa ešte vzrástla a dostala sa na úroveň

takmer 18%. Tento rast bol spôsobený jednak nárastom zisku po zdanení o 23 369 tis. EUR a takisto aj poklesom VI o viac ako 47 000 tis. EUR, pretože rentabilita vlastného imania sa zvýši jednak rastom čistého zisku alebo poklesom vlastného imania.

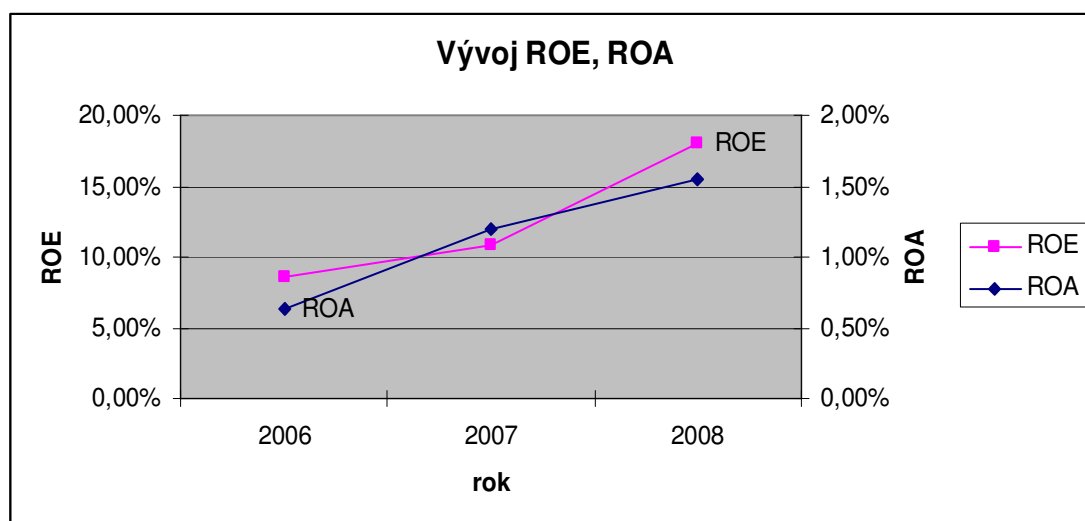
Rentabilita aktív zaznamenala tiež veľmi priaznivý vývoj. V sledovanom období sa ROA zvýšila o 0,9%, čo bolo ovplyvnené samozrejme hlavne spojením UniBanky s HVB Bank.

Tab. 11 Vývoj ukazovateľov ROA, ROE

	UniBanka	UniCredit Bank	
	2006	2007	2008
čistý zisk v tis. EUR	10 593	48 408	71 777
vlastné imanie v tis. EUR	122 822	446 693	399 622
celkové aktíva v tis. EUR	1 663 553	4 027 981	4 652 179
ROE	8,62%	10,84%	17,96%
ROA	0,64%	1,20%	1,54%

zdroj: výročná správa UCB, Unibanky
vypracoval: vl. prepočty

Rentabilita vyjadruje úspešnosť banky. Rentabilita vlastného imania vypovedá o výške zhodnotenia vlastného kapitálu.. Rentabilita aktív predstavuje výsledný efekt dosahovaný z celkových aktív. Čím vyššia je hodnota ukazovateľa ROA, tým je vývoj priaznivejší. Hodnota ROA sa spojením dvoch silných bánk zvýšila. Jeho vývojovú tendenciu ukazuje obr. 5, ktorý zobrazuje takisto aj rastúci trend ukazovateľa ROE.

Obr. 5 Vývoj ROE, ROA

zdroj: vlastné prepočty

4.5.4 Charakteristika vybraných úverových produktov pre MSP

UniCredit Bank poskytuje široké portfólio produktov pre malé a stredné podniky. Poskytuje prevádzkové, investičné a tiež špeciálne úvery v spolupráci s EÚ a EBOR. Banka chce čo najlepšie uspokojiť potreby financovania malých a stredných podnikov.

Prevádzkové financovanie

Úvery sú vhodné na financovanie bežných prevádzkových potrieb spojené napr. s nákupom zásob alebo financovaním zásob a pohľadávok. Úver umožní pokryť nepredvídané výdavky, dostať sa z prechodného nedostatku peňažných prostriedkov a rýchlo získať potrebné finančné prostriedky na financovanie prevádzkových potrieb podniku.

UniCredit Bank ponúka tieto druhy úverov:

- prevádzkový zabezpečený úver
- kontokorentný úver
- finančne zabezpečený úver.

Prevádzkový zabezpečený úver

Prevádzkový finančný úver je určený na financovanie sezónnych a mimoriadnych nákladov, ktoré vzniknú v podniku a na financovanie pohľadávok. Základnou podmienkou získavania úveru je podnikanie aspoň 2 roky a predloženie finančných výkazov na posúdenie finančných výsledkov podniku.

Podnik môže ručiť za úver hnutel'ným alebo nehnuteľným majetkom, pohľadávkami z obchodného styku alebo biankozmenkou.

Výška a splatnosť úveru

- maximálna výška prevádzkového úveru je 300 tis. EUR
- splácanie je možné formou mesačných splátok, pričom požičané prostriedky možno splácať 12 mesiacov.

Kontokorentný úver

Kontokorentný úver je určený na odstránenie prechodného nedostatku finančných prostriedkov. Poskytovaný je formou povoleného debetného limitu k bežnému účtu. Je to nástroj pružného riadenia cash flow. Podmienkou poskytnutia úveru je, že podnik musí vykonávať obraty na účte najmenej vo výške 100% z poskytnutého limitu.

Podnik môže požiadať o úver, na financovanie krátkodobých finančných potrieb do maximálnej výšky 300 tis. EUR. Doba splatnosti úveru je najviac 12 mesiacov.

Spôsob ručenia za úver:

- do 50 tis. EUR môže podnik ručiť biankozmenkou
- nad 50 tis. EUR podnik môže ručiť nehnuteľným a hnuťným majetkom

Blankozmenka³ (biankozmenka) je dlžnícky cenný papier, ktorý predstavuje prísľub vystaviteľa zmenky (dlžníka) zaplatiť určitú čiastku k dátumu splatnosti majiteľovi zmenky (veriteľovi), pričom určité údaje na zmenke nie sú uvedené (dlžná suma). Zmenka sa stane platnou až po doplnení týchto údajov do zmenky. Blankozmenka predstavuje najjednoduchší spôsob ručenia pri úveroch. V prípade, že dlžník úver nespláca, banka vyplní aktuálnu dlžnú sumu na blankozmenku a domáha sa vyrovnania tohto dlhu na súde.³

Finančne zabezpečený úver

Úver je vhodný na financovanie ľubovoľných krátkodobých finančných potrieb. Základnou podmienkou je, že podnik musí existovať aspoň dva roky. Maximálna výška úveru je 330 tis. EUR a doba splatnosti je najviac 12 mesiacov alebo podľa platnosti zábezpeky.

Spôsob ručenia za úver:

- stanovuje sa na základe hodnoty zábezpeky a podľa vyhodnotenia finančných výkazov podniku žiadajúceho o úver
- 100 % krytie finančnou zábezpekou

Investičné financovanie

Investičné úvery UniCredit Bank sú zamerané na financovanie investičných potrieb podnikov. Podniky ho môžu použiť na riešenie a financovanie investičných zámerov,

³ <http://www.totalmoney.sk/slovník/B/blankozmenka-bianko-zmenka-biankozmenka/>

plynulé riadenie investícií, na nákup strojov, technológií, nehnuteľností, rekonštrukciu nehnuteľností a pod.

Umožňuje riešiť investičné zámery a plynule riadiť dlhodobé investície. Banka poskytuje investičný úver a investičný úver REAL. Rozdiely v týchto dvoch úverových produktoch sú minimálne. Porovnanie investičných produktov ukazuje tab. 12.

Tab. 12 Porovnanie úverových produktov pre investičné financovanie

	Investičný úver	Investičný úver REAL
Účel	účelový	účelový
Výška úveru	max. 330 tis. EUR	max. 330 tis. EUR
Spôsob poskytnutia	poskytnutím na úverovom účte	poskytnutím na úverovom účte
Splatnosť	- maximálne 5 rokov - pri financovaní nehnuteľnosti 10 rokov	maximálne 5 rokov
Spôsob splácania	pravidelnou mesačnou alebo štvrťročnou splátkou	postupne rovnomernými mesačnými alebo štvrťročnými splátkam
Zabezpečenie	zabezpečenie hnutelným alebo nehnuteľným majetkom	zabezpečenie nehnuteľným majetkom a blankozmenkou
	peňažným vkladom v banke a blankozmenkou	
Základné podmienky poskytnutia	Min. trvanie podnik. činnosti 2 roky	Min. trvanie podnik. činnosti 2 roky
	preverovanie fin. ukazovateľov	preverovanie fin. ukazovateľov
	preverujú sa záväzky po DS voči štátu, poisťovniam, exekúcie	preverujú sa záväzky po DS voči štátu, poisťovniam, exekúcie
		nemá záporné VI

zdroj: UCB

4.6 Základné informácie a charakteristika podniku KOVON, s. r. o

I. Obchodné meno

KOVON, s.r.o

II. Sídlo

Názov ulice: Hviezdoslavova 15

Názov obce: Zlaté Moravce

PSČ: 953 01

III. IČO: 63 160 995

IV. Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným

Firma Kovon, s.r.o vznikla v roku 1995. Zaoberá sa výrobou plotov, zábradiel a rôznych druhov kovových konštrukcií. Vyrába výrobky pre spracovateľský priemysel, potravinársky priemysel a strojársky priemysel a pre dizajnérov veľké množstvo dekoračných prvkov.

Pri výrobe používajú nehrdzavejúcu oceľ – antikoru alebo konštrukčnú oceľ. Firma vyrába aj podľa návrhov zákazníkov. Firma za obdobie svojej existencie zrealizovala množstvo projektov a výrobkov, pričom jeho zákazníci prejavili vysokú mieru spokojnosti. Dokáže zaistiť kompletnú zákazku od prípravnej fázy až po odovzdanie samotného diela. Zabezpečuje tiež montáž hotových výrobkov. Celá kovovýroba je realizovaná v kvalitne vybudovaných výrobných halách.

Pracovné sily

Firma KOVON, s.r.o je malá firma, ktorá zamestnáva 6 zamestnancov. Spoločnosť otvára príležitosti pre ľudí, ktorí majú skúsenosti hlavne s kovovýrobou.

Starostlivosť o zamestnancov:

- príspevok na stravovanie,
- rehabilitácia,
- odmeňovanie zamestnancov pri životnom jubileu .

Nadštandardné sociálne a mzdové oblasti:

- vernostné odmeny,
- vianočná odmena,
- kultúrne a športové podujatia.

4.6.1 Analýza nákladov, výnosov a VH a vybraných finančných ukazovateľov

Náklady

Najvyššia položka nákladov, výrobná spotreba, bola v roku 2008 takmer 317 tis. EUR a zvýšila sa oproti predchádzajúcemu roku o 6%. Bolo to spôsobené zvýšením výroby,

o 10%. Osobné náklady v roku 2008 tvorili 15% z hospodárskych nákladov. V roku 2009 bola ich hodnota podobná, znížili sa len o 1%. V oboch rokoch tvorili mzdové náklady 80% osobných nákladov. Nakoľko sa zvýšila aj priemerná mzda zamestnancov pracujúcich, mzdové náklady sa v roku 2009 zvýšili.

Finančné náklady v roku 2008 boli spolu vo výške 1660 EUR. V porovnaní s rokom 2009 sa ich hodnota zvýšila o 590 EUR.

Výnosy

Najvyššou položkou z celkových nákladov a zároveň aj z hospodárskych nákladov boli tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb. V roku 2008 boli 385 tis. EUR a v ďalšom roku sa zvýšili o 35 tis. EUR, čo predstavuje v relatívnom vyjadrení nárast o 9%.

Dôležitou položkou, ktorá sa sleduje aj pri hodnotení podniku o úver, je pridaná hodnota. Pridaná hodnota je rozdiel medzi výrobou a výrobnou spotrebou. Pridaná hodnota sa zvýšila v posudzovaných rokoch o 6%.

Výsledok hospodárenia- VH

Spoločnosť dosiahla v sledovanom období zisk. V roku 2008 bol výsledok hospodárenia 7767 EUR. V ďalšom roku sa zvýšil o takmer 100 %, bol 15 354 EUR. Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti v obidvoch rokoch bol záporný. V roku 2009 klesol až o 250% v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti vzrástol o 360 %.

4.6.1.1 Hodnotenie vybraných finančných ukazovateľov

Tab. 12 Vývoj finančných ukazovateľov firmy Kovon, s.r.o

	2008	2009
ROA	5,5%	14,9%
ROE	81,3%	61,6%
Marža pridanej likvidity	0,18	0,12
Výnosnosť majetku	0,03	0,15
Bežná likvidita	0,97	1,13
Pohotová likvidita	0,93	1,13
Doba inkasa pohľadávok	99 dní	63 dní
Miera zadlženosti	12,72	3,14
Zadlženosť voči bankám	23,7%	23,3%

vypracoval: vlastné výpočty

Rentabilita celkového kapitálu konfrontuje výsledok podnikateľskej činnosti s výškou kapitálu vloženého do podnikania. V roku 2009 sa hodnota ukazovateľa podstatne zvýšila, až o 9,4%. Podnik v roku 2009 dosiahol stanovenú výšku rentability, ktorú si stanovil ako cieľ na začiatku tohto roka. Zvýšenie ROA bolo spôsobené aj zvýšením VH, pretože čistý VH sa zvýšil o takmer 100%.

Rentabilita vlastného imania fiktívnej spoločnosti v roku 2008 predstavuje 81,3%. To znamená, že v tejto výške sa zhodnotilo vlastné imanie. Hodnota ROE sa v roku 2009 znížila na 61,6%, čo je takisto veľmi pozitívny výsledok. Podnik dosiahol stanovenú cieľovú výšku ROE určenej na začiatku roka.

Medzi ukazovatele ziskovosti patrí aj marža pridanej hodnoty. V roku 2008 bola marža pridanej hodnoty 0,18 a v roku 2009 bola 0,20, to znamená, že na 1 Euro tržieb pripadá 0,18 (0,20) Eura pridanej hodnoty.

Pomer medzi čistým ziskom a celkovým majetkom vyjadruje ukazovateľ výnosnosť majetku. Na 1 Euro celkového majetku v roku 2008 pripadalo 0,03 Eura čistého zisku. V roku 2009 na 1 Euro majetku to bolo o 0,09 Eura viac.

Bežná likvidita sa zvýšila a dostala sa na úroveň 1,13 v roku 2009. Rovnakú hodnotu dosiahla aj okamžitá likvidita.

Doba inkasa pohľadávok je v roku 2008 v priemere 99 dní. Podnik má v tomto roku dosť vysokú DIP, preto jeho cieľom bolo v ďalšom roku túto dobu znížiť. Podnik tak znížil DIP na 63 dní, to znamená, že odberateľ zaplatí spoločnosti KOVON, s.r.o v priemere do 63 dní.

Miera zadlženosti v roku 2008 bola 12,72, v ďalšom roku klesla a dostala sa na úroveň 3,14.

Zadlženosť voči bankám je v oboch rokoch približne 23-24%. To znamená, že spoločnosť kryje svoj majetok úvermi od bánk na úrovni 23-24%.

4.7 Modelová situácia - žiadosť KOVON o úvery, odporúčenie a vyjadrenie bánk

4.7.1 Proces žiadosti o úver

Komerčné banky uplatňujú rôzny postup pri schvaľovaní žiadosti o úver. Proces schvaľovania a jednaní sa o úvery je dlhý proces, ktorý by trval KOVONu 45 dní

v UniCredit Bank a 2 mesiace v OTP Banke. Dĺžka procesu závisí od podmienok, ktoré banky očakávali, ale aj od podniku a jeho predstavách o výške a spôsobe čerpania úveru. Celý úverový proces možno rozdeliť do viacerých etáp:

1) podanie žiadosti o úver

Firma KOVON podala žiadosť o úver. V oboch bankách žiadala o rovnaké úverové produkty. Firma Kovon, s.r.o žiadala o **prevádzkový kontokorentný úver** so splatnosťou do jedného roka s možnosťou obnovy/prolongácie na ďalší rok po splnení všetkých podmienok a hospodárskych výsledkov minimálne na súčasnej úrovni.

Podnik zároveň požiadal o **investičný úver** na krytie investičných potrieb. Tento úver požadovala vo výške 80 tis. EUR. Účelom úveru bol nákup nových strojov pre modernizáciu svojho výrobného programu.

Na základe žiadosti sa preverila vhodnosť a schopnosť podniku plniť záväzky vyplývajúce z úveru. Podnik predložil podklady na tlačivách bánk a účtovné výkazy. Banky rozlišovali podnikateľov podľa toho, či vedú jednoduché alebo podvojnú účtovníctvo. KOVON si vedie podvojnú účtovníctvo.

Písomná žiadosť o úver musela obsahovať v oboch bankách:

- údaje o žiadateľovi úveru,
- druh úveru ,
- výšku úveru a menu, v akej je poskytnutý,
- účel čerpania úveru,
- spôsob splácania úveru a zaistenia úveru,
- doba splatnosti úveru,
- finančná situácia klienta,
- iné, podľa požiadaviek a podmienok konkrétnej banky.

Základné požadované doklady boli rovnaké v oboch bankách. OTP Banka aj UniCreditBank požadovali pre posúdenie žiadosti o úver:

- výpis z obchodného registra,

- daňové priznanie,
- účtovné výkazy sa posledné 2 ukončené účtovné obdobia,
- preukázanie o oprávnení na podnikateľskú činnosť.

2) spôsob zabezpečenia úveru.

Podnik chce investičný úver zabezpečiť hnutelným majetkom, ktorý vlastní, t.z. že ho zabezpečí záložným právom. Záložné právo je vecným právom k cudzej veci. Slúži na zabezpečenie úveru tak, že v prípade jeho nesplácania je banka oprávnená domáhať sa uspokojenia z veci založenej, predat' ju a peniaze do výšky nesplatennej časti úveru si ponechať. Záložné právo môže byť k hnutelnej, nehnuteľnej veci alebo pohľadávke. Podnik chcel uplatniť záložné právo k hnutelnej veci.

3) Spôsob splácanie úveru

Spôsob splácanie úveru závisí od druhu úveru a od účelu, na ktorý je úver čerpaný. Voľba doby splácania a spôsob splácania môžu ovplyvniť výšku úveru.

Rozlišujeme:

- pevná splátka, ktorou bude splácať podnik
- anuitná splátka.

4) Uzatvorenie úverovej zmluvy

5) Kontrola plnenia podmienok úveru

Kontrola sa sústreďovala na:

- schopnosť podniku splácať úver a úroky,
- účel úveru,
- plnenie podmienok stanovených v úverovej zmluve.

4.7.2 Ponuka úverov OTP bankou Slovensko, a. s

Kontokorentný úver

Firma Kovon, s.r.o žiadala o prevádzkový kontokorentný úver so splatnosťou do jedného roka s možnosťou obnovy/prolongácie na ďalší rok.

Po posúdení klienta a vypracovaní finančnej analýzy môže byť tomuto klientovi OTP bankou poskytnutý kontokorentný úver vo výške max. 30 000 EUR s dobou splatnosti 12 mesiacov. Poskytovaný bude formou povoleného debetného limitu k bežnému účtu. Spláca sa priebežne došlými platbami na tento účet.

Investičný úver

Podnik požiadal aj o investičný úver vo výške 80 000 EUR. Účelom úveru bol nákup nových výkonnejších strojov pre modernizáciu svojho výrobného programu.

Klientovi na základe výsledku finančnej analýzy môže byť poskytnutý úver vo výške max. 30 000 EUR pri zabezpečení hnutelným majetkom a maximálna doba splatnosti môže byť 60 mesiacov, teda sa jedná o strednodobý úver. Vlastné zdroje klienta musia byť minimálne 6 000 EUR, to znamená vo výške 20%.

Zvyšnú sumu odporúčame podniku prefinancovať cez leasing:

- obstarávacia cena: 44 000 EUR
- akontácia: 10% z obstarávacej ceny, teda 4 400 EUR
- suma do leasingu: 39 600 EUR
- doba leasingu: 48 mesiacov

4.7.3 Ponuka úverov UniCreditBank Slovakia, a. s

Kontokorentný úver

Po posúdení klienta a žiadosti podniku o kontokorentný úver môže tomuto klientovi UniCreditBank poskytnúť kontokorentný úver maximálne do výšky 15 % z ročných tržieb podniku. Podnik už kontokorentný podnik na prevádzku už má, pretože je zaúčtovaný v bežných bankových úveroch. Tržby tohto klienta v porovnaní s rokom 2008 narástli o cca 9% . Ak tržby spoločnosti kopírujú kreditné obraty na bežnom účte klienta môže byť tomuto klientovi poskytnutý prevádzkový úver, čiže kontokorent na 12 mesiacov . Úverové zaťaženie klienta v porovnaní s rokom 2008 pokleslo z 33 559 EUR na 24 000 EUR ku koncu roka 2009. Aj keď spoločnosti narástla výrobná spotreba a služby poklesli dokázal klient vyprodukovať nárast pridanej hodnoty v roku 2009 na 83 402 EUR.

Po posúdení podniku a vypracovaní finančnej analýzy môže byť tomuto podniku poskytnutý ďalší kontokorentný úver vo výške 45 000 EUR (podľa kreditných obrátov realizovaných klientom cez účet v banke).

Investičný úver

Investičný úver môže byť podniku poskytnutý na max. 60 mesiacov, t.j. 5 rokov na základe jeho posúdenia. Ak je cena strojov 80 000 EUR, minimálna výška vlastných zdrojov klienta pri investičnom úvere musí byť 30 % , čiže 24 000 EUR. Investičný úver neposkytuje na 100% . Zabezpečený by bol kupovaným hnuťelným majetkom Klientovi v porovnaní s rokom 2008 vzrástlo krytie vlastnými zdrojmi o cca 7 % , čo môžeme považovať za pozitívne, ale je to stále dosť málo. Ak však investuje a hnuťelný majetok mu narastie po kúpe strojov pomer sa zlepší. Investičný úver klient spláca z odpisov, výška odpisov v roku 2009 bola 8385 EUR. Maximálna výška investičného úveru by bola 56 000 EUR.

4.7.4 Porovnanie ponuky úverov bánk

Tab č. 13 Porovnanie ponuky OTP a UCB

	kontokorentný úver		investičný úver	
	OTP banka	UniCreditBank	OTP banka	UniCreditBank
max. výška úveru, kt. je banka ochotná poskytnúť v EUR	30 000	45 000	30 000	56 000
DS	12 mes.	12 mes.	60 mes.	60 mes.
úrok (Euribor + riziková prirážka banky)	1 mes. EURIBOR + 9%	1 mes. EURIBOR + 10%	3 mes.al .6 mes. EURIBOR + 4,5-6%	3 mes.al .6 mes. EURIBOR + 5-7%

zdroj: OTP, UCB- vl. prieskum

Na lepšie priblíženie možností financovanie podnikov úverovými produktmi komerčných bánk bola vypracovaná modelová situácia, v ktorej podnik žiada o 2 druhy úverov na krytie svojich podnikových potrieb.

Obe banky pri žiadosti o úver požadovali rovnaké podklady. OTP banka bola ochotná podniku poskytnúť kontokorentný úver vo výške 30 000 EUR, s dobou splatnosti 12 mesiacov. Úroková sadzba by bola 1 mes. EURIBOR + 9%. UniCreditBank je ochotná podniku poskytnúť úver za rovnakých podmienok avšak pri menej výhodnejšej, vyššej úrokovej miere 1 mes. EURIBOR + 10%.

Podnik zároveň požiadal podnik o úver na financovanie investičných zámerov. Podnik žiadal banku o investičný úver vo výške 80 000 EUR. OTP banka bola ochotná poskytnúť podniku investičnú úver s dobou splatnosti 5 rokov vo výške 30 000 EUR. Úroková sadzba OTP banky by bola vo výške 3 mes. alebo 6 mes. EURIBOR + 4,5-6%. Úroková sadzba UCB pre investičný úver by bola 3 mes. alebo 6 mes. EURIBOR + 5-7%. Úroková sadzba UniCreditBank je vyššia v porovnaní s OTP bankou. Úrokové sadzby UniCreditBank sú menej výhodnejšie pre obe žiadané úvery, pre kontokorentný úver, aj pre investičný úver. UniCredit je však ochotná poskytnúť vyšší investičný aj kontokorentný úver.

5. Záver

Cieľom mojej diplomovej práce bolo posúdiť a popísať možnosti financovania malých a stredných podnikov prostredníctvom úverových produktov komerčných bánk. Na porovnanie boli zvolené komerčné banky UniCreditBank Slovakia, a. s a OTP Banka Slovensko, a.s.

Pre perspektívne podnikanie je veľmi dôležité priaznivé podnikateľské prostredie. Posúdenie stavu a počtu malých a stredných podnikov je dôležité na pochopenie trendov, ktoré vznikajú v podnikateľskom prostredí. Malé a stredné podniky sú dôležitým a stabilizujúcim prvkom celého hospodárstva. Pri hodnotení počtu malých a stredných podnikov za sledované obdobie za roky 2005-2008 bolo zistené zvyšovanie počtu malých a stredných podnikov. V roku 2006 došlo k stabilizácii makroekonomického prostredia a k hospodárskemu rastu. Na Slovensku bolo malých a stredných podnikov takmer 15 900. Z nich 80% tvorili malé podniky a zvyšnú časť stredné podniky. Spolu podnikov (mikro, malé, stredné) bolo takmer 92 800. Z nich podstatnú časť tvorilo mikropodniky, až 83%. V sledovanom období sledujeme rastúci trend vo vývoji počtu malých a stredných podnikov. Došlo k rastu ich počtu o 29%, v absolútnom vyjadrení o necelých 26 500 podnikov. Najvyšší nárast zaznamenávame u malých podnikov, o 64% a najnižší nárast o 4% v kategórii stredných podnikov.

V roku 2007 sa upevňovala makroekonomická stabilita, došlo k rastu HDP aj rastu zamestnanosti. Makroekonomický rast bol zapríčinený hlavne rozsiahlymi zahraničnými investíciami, ktoré smerovali na Slovensko. Jeden z dôvodov zvyšovania počtu malých a stredných podnikov bol zjednodušenie administratívy pri začatí podnikania.

Zo sledovaných rokov bol najzaujímavejší rok 2008 hlavne kvôli príprave podnikov na zavedenia Eura a koncom roka aj začínajúcimi prejavmi hospodárskej krízy. V tomto roku na Slovensku bolo spolu MSP vrátane mikro podnikov 119 260, čo je medziročný nárast oproti roku 2007 o 18%.

Malé a stredné podniky poskytovali v sledovanom období zamestnanie 40%-mu podielu zamestnaných v SR.

Na rozvinutie hlavného cieľa diplomovej práce bol sledovaný aj vývoj úverov poskytnutých malých a stredným podnikom a vývoj poskytnutých úverov pre podniky

a domácnosti. V roku 2006 došlo k rastu poskytnutých úverov malým a stredným podnikom, pretože pokračovalo uvoľňovanie úverových štandardov. V roku 2007 došlo opäť k nárastu dopytu po úveroch. Rozlišujeme však medzi MSP a veľkými podnikmi. Pri veľkých podnikoch sa úverové štandardy sprísňovali a pri MSP sa zmierňovali. V roku 2008 došlo k miernejšiemu rastu dopytu po úveroch, pretože väčšina bánk sprísnila úverové štandardy. Hlavným dôvodom boli hlavne očakávania o budúcom vývoji pri začínajúcej sa kríze.

Prvá banka, ktorou sa zaoberá diplomová práca je OTP banka Slovensko, a.s. Vývoj ukazovateľa ROE zaznamenal rastúci trend v roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku. V roku 2008 hodnota ukazovateľa klesla. OTP banka poskytla v roku 2008 úvery vo výške 1192 mil. EUR. Najväčšia časť týchto úverov boli úvery pre podniky a samosprávy. Zvyšok tvorili úvery pre obyvateľstvo. Banka ponúka veľké množstvo produktov pre malé a stredné podniky, je lídrom pri poskytovaní úverových produktov pre poľnohospodárske subjekty.

Druhá banka, ktorou sa zaoberá práca je UniCredit Bank Slovakia, a.s. Banka vznikla v roku 2007 fúziou UniBanky a HVB. Spojením UniBanky a HVB Bank Slovakia sa zvýšila rentabilita vlastného imania o 2,22% v roku 2007. V roku 2008 hodnota tohto ukazovateľa ešte vzrástla a dostala sa na úroveň takmer 18%.

Na základe vypracovania modelovej situácia, firma KOVON zaoberajúca sa kovovýrobou žiada o úver. Rentabilita vlastného imania podniku v roku 2008 predstavuje 81,3%. To znamená, že v tejto výške sa zhodnotilo vlastné imanie. Hodnota ROE sa v roku 2009 znížila na 61,6%, čo je takisto veľmi pozitívny výsledok. Firma žiada obidve banky o úver. Žiada o kontokorentný úver a investičný úver na nákup nového stroja.

OTP banka po posúdení klienta mu je ochotná poskytnúť kontokorentný úver vo výške 30 000 EUR za úrokové sadzbu 1 mes. EURIBOR + 9% a investičný úver vo výške maximálne 30 000 EUR pri úrokovej sadzbe 3 mes. a 6 mes. EURIBOR + 4,5-6%. Doba splatnosti úveru môže byť 5 rokov a podnik by ručil hnutelným majetkom. Zvyšnú sumu, ktorú podnik potrebuje môže financovať cez leasing. Obstarávacía cena je 44 000 EUR a doba, na ktorý by bol leasing poskytnutý je 48 mesiacov.

UniCredit Bank po posúdení finančnej situácie klienta mu je ochotná poskytnúť úver na krytie prevádzkových potrieb vo výške 45 000 EUR avšak pri vyššej úrokovej sadzbe ako v prípade OTP banky. Podniku teda odporúčame využiť možnosť financovania prevádzkových potrieb cez úver OTP. OTP banka zároveň poskytne aj výhodnejší investičný úver pri nižšej úrokovej miere s nižšou prirážkou banky. Úroková sadzba UCB pre investičný úver by bola 3 mes. alebo 6 mes. EURIBOR + 5-7%. UniCredit Bank by však podniku poskytla úver vo vyššej výške.

Pri spracovaní problematiky diplomovej práce a rozhovore s pracovníkmi oboch bánk bolo zistené, že malé a stredné podniky v súčasnom období stále zápasia s množstvom problémov pri získavaní finančných zdrojov pre krytie svojich potrieb, pretože počet zamietnutých žiadostí o úvery je vysoký. Diplomová práca sa zaoberá časovým horizontom 2006-2008, pričom kríza sa začala prejavovať až v druhom polroku 2008. To znamená, že finančná kríza začala mať výrazne negatívny vplyv na bankový sektor až v roku 2009. Malé a stredné podniky s osobitnou silou zasiahla finančná kríza, pretože banky ich vnímajú ako priveľké riziko.

Zdroje, z ktorých som vychádzala pri zhodnotení vývoja úverov pre MSP a charakteristike bánk sú pre študované a sformované, aby boli vhodné na zvolený účel diplomovej práce. Komplexný prínos diplomovej práce vychádza z vytvorenia modelovej situácie, v ktorej banka žiada o úvery a zhodnotenie veľkosti úveru, úrokových sadzieb a doby splatnosti oboch bánk. Tým boli zhodnotenú možnosti financovania MSP prostredníctvom úverových produktov.

Z hľadiska zefektívnenia možností pre financovanie MSP by som navrhla zlepšiť komunikáciu medzi klientom a bankou. Zlepšila by som osobnú komunikáciu a navrhla by som zvýšiť komunikáciu prostredníctvom informačných technológií. Dôležitá by však bola ochrana a bezpečnosť údajov proti zneužitiu. Myslím si, že by to bolo efektívne aj z hľadiska zníženia nákladov oboch strán, klienta ale aj banky.

6. Použitá literatúra

1. Atzmuller, Andrea – Gaedke, Klaus. 2004. *Innovative Finanzierung*. Graz: dbv-Verlag Graz, 2004. 200 s. ISBN 3-7041-0341-1
2. *Banka (inštitúcia)*. [online] dostupné na <<http://sk.wikipedia.org/wiki/Banka>>. [cit. 2010-01-14].
3. Beňová, Elena. 2007. *Financie a mena*. Bratislava: Iura Edition, 2007. 399 s. ISBN 978-80-8078-142-2
4. Bielik, Peter. 2008. *Podnikové hospodárstvo*. Nitra: SPU, 2008. 319 s. ISBN 978-80-552-0010-1
5. Buschgen, Hans Egon. 1998. *Bankbetrieblehre, Bankgeschäfte und Bankmanagement*, 5.vyd. Wiesbaden: Gabler, 1998, 1211 s. ISBN 3-409-42077-0
6. *Dotazník o vývoji ponuky a dopytu na trhu úverov*. 2006 [online] Bratislava: NBS. [cit. 2010-03-15]. Dostupné na < http://www.nbs.sk/_img/Documents/DFT/PUBLIK/DOTAZNIK/vyh06-2.pdf >
7. *Dotazník o vývoji ponuky a dopytu na trhu úverov*. 2007 [online] Bratislava: NBS. [cit. 2010-03-15]. Dostupné na < http://www.nbs.sk/_img/Documents/DFT/PUBLIK/DOTAZNIK/vyh07-2.pdf >
8. *Dotazník o vývoji ponuky a dopytu na trhu úverov*. 2008 [online] Bratislava: NBS. [cit. 2010-03-15]. Dostupné na < http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad%5CORM%5CAnalyzy%5CII.08.pdf >
9. *Ekonomická encyklopédia*. 1995. Bratislava: Sprint, 1995. 630 s. ISBN 80-967122-2-5.
10. *Ekonomický slovník- vysvetlenie pojmu* [online] [cit. 2010-03-11]. Dostupné na: <<http://www.financnik.sk/financie.php?did=ekonomicky-slovník-vysvetlenie-pojmu>>
11. Fetišová, Elena- Vlachynský, Karol- Sirotko, Vladimír. 2004. *Financie malých a stredných podnikov*. Bratislava: Iura Edition. ISBN 80-89047-87-4
12. Frank, Robert- Bernarke, Ben. 2003. *Ekonomie*. Praha: Grada Publishing, 2003. 804 s. ISBN 80-247-0471-4
13. Geyer, Alois. 2003. *Grundlagen der Finanzierung*. Wien :Linde Verlag, 2003. 316 s. ISBN 3-7143-0001-5
14. Gillespie, Andrew. 2002. *Přehled ekonomie*. Praha: Portál, 2002. 100 s. ISBN 80-7178-617-9

15. Gozora, Vladimír. 2000. *Podnikový manažment*. Nitra: SPU, 2000. 193 s. ISBN 80-7137-690-6
16. Hacherova, Žofia -Pataky, Jozef -Látečková, Anna. 2006. *Účtovníctvo podnikateľov*. Nitra: SPU, 2006, 251 s. ISBN 80-8069-772-8
17. Hall, Robert- Lieberman, Marc. 2003. *Macroeconomics: Principles and applications*. Thomson South-Western, 2003. 285 s. ISBN 0-324-15182-9
18. Horvátová, Eva. 2000. *Bankovníctvo*. Bratislava: Súvaha, 2000. 267 s. ISBN 80-88727-42-1
19. Hlubina, Palo. 2009. O čom bude (môže byť) rok 2010. In *Profit*. roč.2009, č.25-26
20. Chvojka, Milan. 2009. Klient v čase krízy: opatrný a vyčkáva. In *Profit*. roč.2009. č.1
21. Katonová, M. 2009. Zhodnotenie zmien v podmienkach podnikania a v hospodárení malých a stredných podnikov v dôsledku integrácie II. In *Ekonom 2009: Zborník vedeckých statí*. Bratislava. ISBN 978-80-225-2885-6.
22. Koščo, Tibor- Szovics, Peter -Tóth, Marián. 2004. *Podnikové financie, banky, burzy*. Nitra: SPU, 2004. 195 s. ISBN 80-8069-349-8
23. Kupkovič, Milan. 2003. *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava: Sprint, 2003. 452 s. ISBN 80-88848-71-7
24. Majdúchová, Helena- Neumannová, Anna. 2004. *Podnik a podnikanie*. Bratislava: Sprint, 2004. 240 s. ISBN 80-89047-87-4
25. Majková, Monika. 2008. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 2008. Brno: Tribun. 206 s. ISBN 978-8073-9959-04
26. Mižičková, Ľudmila- Ubrežiová, Iveta. 2009. *Manažment pre FABZ, FBP, FZKI*. Nitra: SPU, 2009. 102 s. ISBN 978-80-552-0164-1
27. Nináčová, Valéria. 2004. *Dlhové financovanie podnikov*. Bratislava: Ekonom, 2004, ISBN 80-225-1794-1
28. *Podnik*. [online]dostupné na<<http://sk.wikipedia.org/wiki/Podnik>>.[cit.2010-01-14].
29. Rais, Karel- Drdla, Miloš. 1999. *Evropská integrace a bankovníctví*. Praha: Computer Press, 1999. 133 s. ISBN 80-7226-211-4
30. Rose, Peter. 1997. *Money and capital markets: Financial institutions and instruments in a global market place*. Chicago: Irwin, a Times Mirror Higher Education Group, Inc. Company, 1997, ISBN 0-256-15239-X
31. Serenčes, Peter a kol. 2008. *Bankové operácie*. Nitra: SPU, 2008. 274 s. ISBN 978-80-8069-993-2

32. Serenčič, Peter. 2008. *Financie a mena*. Nitra: SPU, 2008. 182 s. ISBN 978-80-552-0144-3
33. Šlosár, Rudolf- Šlosárová, Anna- Majtán, Štefan. 2002. *Výkladový slovník ekonomických pojmov*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2002. 254 s. ISBN 80-08-03334-7
34. *Správa a stave malého a stredného podnikania v Slovenskej republike v roku 2008*. 2009 [online] Bratislava: NARMSP. [cit. 2010-03-15]. Dostupné na <http://www.narmsp.sk/mediafiles//Publikacie/Stav_MSP_2008.pdf>
35. *Správa a stave malého a stredného podnikania v Slovenskej republike v roku 2007*. 2008 [online] Bratislava: NARMSP. [cit. 2010-03-15]. Dostupné na <http://www.narmsp.sk/mediafiles//Publikacie/Stav_MSP_2007.pdf>
36. *Správa a stave malého a stredného podnikania v Slovenskej republike v roku 2006*. 2007 [online] Bratislava: NARMSP. [cit. 2010-03-15]. Dostupné na <http://www.narmsp.sk/mediafiles//Publikacie/Stav_MSP_2006.pdf>
37. Synek, Miloslav. 2007. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, 2007. 464 s. ISBN 978-80-247-1992-4
38. Veber, Jaromír -Srpková, Jitka. 2005. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. 304 s. ISBN 80-247-1069-2
39. Vlachynský, Karol. 2002. *Podnikové financie*. Bratislava: Súvaha, 2002. 508 s. ISBN 80-88727-48-0
40. Zákon 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 5.10. 2001
41. Zhodnotenie vývoja bankového sektora na Slovensku v období 2001-2007. [online] [cit. 2010-03-11]. Dostupné na: <<http://www3.ekf.tuke.sk/konfera2008/zbornik/files/prispevky/kracinovsky.pdf>>

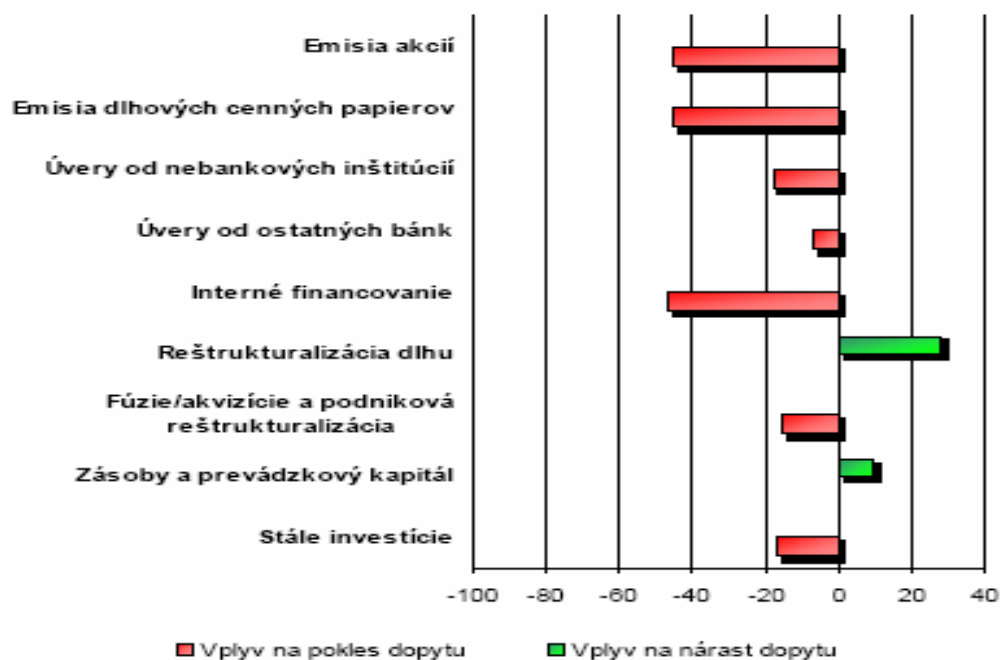
7. Prílohy

Príloha 1 Faktory vplývajúce na zmenu dopytu po úveroch podnikom v roku 2008

Príloha 2 Vývoj počtu MSP- Právnických osôb

Príloha 3 Súvaha, Výkaz ziskov a strát KOVON, s.r.o

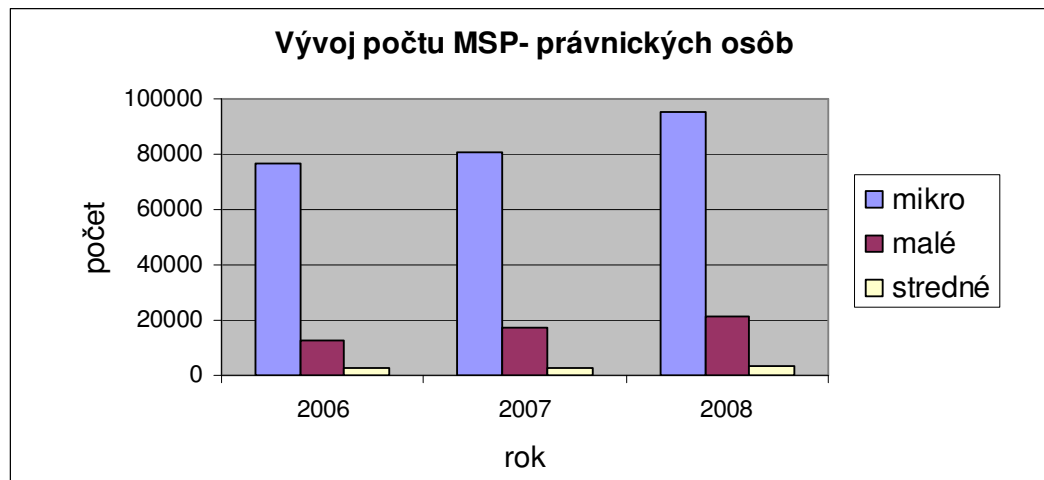
Príloha 1 Faktory vplývajúce na zmenu dopytu po úveroch podnikom v roku 2008

Na vodorovnej osi je zobrazený čistý percentuálny podiel bánk.

zdroj : NBS, dotazník o vývoji úverov 2008

Príloha 2 Vývoj počtu MSP- Právnických osôb

zdroj: NARMSP

Príloha 3 Súvaha a výkaz ziskov a strát KOVON, s.r.o

- rok 2008 v tis. SKK
- rok 2009 v celých EUR

SÚVAHA (Úč POD 1-01) / obdobie		r.	12.2008	12.2009
	Spolu majetok 002+r.003+r.032+r.062	001	4 266	103 083
A.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie	002	0	0
B.	Neobežný majetok r.004+r.013+r.023	003	343	14 316
B.I.	Dlhodobý nehmotný majetok (r.005 až 012)	004	0	0
B.I. 1.	Zriaďovacie náklady	005	0	0
2.	Aktivované náklady na vývoj	006	0	0
3.	Softvér	007	0	0
4.	Oceniťelné práva	008	0	0
5.	Goodwill	009	0	0
6.	Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	010	0	0
7.	Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok	011	0	0
8.	Poskytnuté preddavky na dlhod. nehn. majetok	012	0	0
B.II.	Dlhodobý hmotný majetok (r.014 až 022)	013	343	14 316
B.II. 1.	Pozemky	014	0	0
2.	Stavby	015	0	0
3.	Samostatne hnutelné veci a súbory hnut. vecí	016	343	14 316
4.	Pestovateľské celky trvalých porastov	017	0	0
5.	Základné stádo a ťažné zvieratá	018	0	0
6.	Ostatný dlhodobý hmotný investičný majetok	019	0	0
7.	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	020	0	0
8.	Poskytnuté preddavky na dlhod. hmot. majetok	021	0	0
9.	Opravná položka k nadobudnutému majetku	022	0	0
B.III.	Dlhodobý finančný majetok (r. 024 až 031)	023	0	0
B.III.1.	Podielové CP a podiely v ovládanej osobe	024	0	0
2.	Podielové CP a podiely v spol. s podst. vplyvom	025	0	0
3.	Ostatné dlhodobé cenné papiere a podiely	026	0	0
4.	Pôžičky účtovnej jednotke v konsolid. celku	027	0	0
5.	Ostatný dlhodobý finančný majetok	028	0	0
6.	Pôžičky s dobou splatnosti najviac jeden rok	029	0	0
7.	Obstarávaný dlhodobý finančný majetok	030	0	0
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý fin. majetok	031	0	0
C.	Obežný majetok r.033+r.041+r.048+r.056	032	3 835	87 592
C.I.	Zásoby súčet(r.034až 040)	033	171	0
C.I. 1.	Materiál	034	171	0
2.	Nedokončená výroba a polotovary	035	0	0
3.	Zákazková výroba s dobou ukonč. viac ako rok	036	0	0
4.	Výrobky	037	0	0
5.	Zvieratá	038	0	0
6.	Tovar	039	0	0
7.	Poskytnuté preddavky na zásoby	040	0	0
C.II.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r.042 až r.047)	041	0	0
C.II. 1.	Pohľadávky z obchodného styku	042	0	0
2.	Pohľadávky voči ovládanej a ovládajúcej osobe	043	0	0

3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolid. celku	044	0	0
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združ.	045	0	0
5.	Iné pohľadávky	046	0	0
6.	Odložená daňová pohľadávka	047	0	0
C.III.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.049 až 055)	048	3 663	72 276
C.III.1.	Pohľadávky z obchodného styku	049	3 127	72 234
2.	Pohľadávky voči ovládanej a ovládajúcej osobe	050	0	0
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolid. celku	051	0	0
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združ.	052	306	0
5.	Sociálne zabezpečenie	053	230	0
6.	Daňové pohľadávky	054	0	0
7.	Iné pohľadávky	055	0	42
C.IV.	Finančné účty súčet (r.057 až r.061)	056	1	15 316
C.IV.1.	Peniaze	057	0	14 416
2.	Účty v bankách	058	1	726
3.	Účty v bankách s dobou viazanosti viac ako rok	059	0	174
4.	Krátkodobý finančný majetok	060	0	0
5.	Obstarávaný krátkodobý finančný majetok	061	0	0
D.	Časové rozlíšenie	062	88	1 175
D.1.	Náklady budúcich období	063	88	1 175
2.	Príjmy budúcich období	064	0	0
	Vlastné imanie a záväzky r.066+r.086+r.116	065	4 266	103 083
A.	Vlastné imanie r.067+r.071+r.078+r.082+r.085	066	288	24 911
A.I.	Základné imanie súčet (r.068 až 070)	067	200	6 639
A.I.1.	Základné imanie	068	200	6 639
2.	Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely	069	0	0
3.	Zmena základného imania	070	0	0
A.II.	Kapitálové fondy súčet (r.072 až 077)	071	0	0
A.II.1.	Emisné ážio	072	0	0
2.	Ostatné kapitálové fondy	073	0	0
3.	Zákonný rezervný fond z kapitálových vkladov	074	0	0
4.	Oceňovacie rozdiely z preceň. majetku a záväz.	075	0	0
5.	Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín	076	0	0
6.	Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splnutí	077	0	0
A.III.	Fondy zo zisku súčet (r.079 až r.081)	078	0	0
A.III.1.	Zákonný rezervný fond	079	0	0
2.	Nedeliteľný fond	080	0	0
3.	Štatutárne fondy a ostatné fondy	081	0	0
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	082	0	2 918
A.IV.1.	Nerozdelený zisk minulých rokov	083	0	2 918
2.	Neuhradená strata minulých rokov	084	0	0
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	085	234	15 354
B.	Záväzky r.087 a r.091+r.102+r.112	086	3 978	78 172
B.I.	Rezervy súčet (r.088 až r.090)	087	0	0
B.I.1.	Rezervy zákonné	088	0	0
2.	Ostatné dlhodobé rezervy	089	0	0
3.	Krátkodobé rezervy	090	0	0
B.II.	Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až 101)	091	5	930
B.II.1.	Dlhodobé záväzky z obchodného styku	092	0	0

2.	Dlhodobé nevyfakturované dodávky	093	0	0
3.	Dlhod. záväzky voči ovládanej a ovládajúcej os.	094	0	0
4.	Ostatné dlhod. záväzky v rámci konsolid. celku	095	0	0
5.	Dlhodobé prijaté preddavky	096	0	0
6.	Dlhodobé zmenky na úhradu	097	0	0
7.	Vydané hlhopisy	098	0	0
8.	Záväzky zo sociálneho fondu	099	5	930
9.	Ostatné dlhodobé záväzky	100	0	0
10.	Odložený daňový záväzok	101	0	0
B.III.	Krátkodobé záväzky súčet (r.103 až 111)	102	2 962	53 242
B.III.1.	Záväzky zo obchodného styku	103	2 201	40 884
2.	Neufaktúrované dodávky	104	0	0
3.	Záväzky voči ovládanej a ovládajúcej osobe	105	0	0
4.	Ostatné záväzky v rámci konsolidovaného celku	106	0	0
5.	Záväzky voči spoločníkom a združeniu	107	0	0
6.	Záväzky voči zamestnancom	108	0	2 187
7.	Záväzky zo sociálneho zabezpečenia	109	343	1 896
8.	Daňové záväzky a dotácie	110	99	1 334
9.	Ostatné záväzky	111	319	6 941
B.IV.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r.113 až 115)	112	1 011	24 000
B.IV.1.	Bankové úvery dlhodobé	113	0	0
2.	Bežné bankové úvery	114	1 011	24 000
3.	Krátkodobé finančné výpomoci	115	0	0
C.	Časové rozlíšenie	116	0	0
C.1.	Výdavky budúcich období	117	0	0
2.	Výnosy budúcich období	118	0	0

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT (Úč POD 2-01) / obdobie		r.	12.2008	12.2009
I.	Tržby za predaj tovaru	01	0	0
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	02	0	0
+	Obchodná marža (r.01 -r. 02)	03	0	0
II.	Výroba (r. 05+r.06+r.07)	04	11 585	420 037
II. 1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	05	11 585	420 037
2.	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	06	0	0
3.	Aktivácia	07	0	0
B.	Výrobná spotreba	08	9 538	336 635
B. 1.	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľ. dodávok	09	6 667	280 807
B. 2.	Služby	10	2 871	55 828
+	Pridaná hodnota (r.03+r.04-r.08)	11	2 047	83 402
C.	Osobné náklady (r.13 až16)	12	1 663	54 719
C. 1.	Mzdové náklady	13	1 300	44 183
C. 2.	Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva	14	0	0
C. 3.	Náklady na sociálne zabezpečenie	15	353	9 762
C. 4.	Sociálne náklady	16	10	774
D.	Dane a poplatky	17	48	538
E.	Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	164	8 385
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	19	0	0
F.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a materiálu	20	0	0
IV.	Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z hospod. činnosti	21	0	0

G.	Tvorba rezerv na hospodársku činnosť	22	0	0
V.	Zúčtovanie opravných položiek do výnosov z hosp. činnosti	23	0	0
H.	Tvorba opravných položiek do nákladov na hosp. činnosť	24	0	0
VI.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	25	0	537
I.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť	26	11	796
VII.	Prevod výnosov z hospodárskej činnosti	27	0	0
J.	Prevod nákladov na hospodársku činnosť	28	0	0
*	Výsledok hospodár. z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI (r.11-r.12-r.17-r.18-r.19-r.20+r.21-r.22+r.23-r.24+r.25-r.26+(-r.27)-(-r.28))	29	161	19 501
VIII.	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	30	0	0
K.	Predané cenné papiere a vklady	31	0	0
IX.	Výnosy z dlhodobého finančného majetku (r.33+r.34+r.35)	32	0	0
IX. 1.	Výnosy z CP a podielov v ovládanej osobe a v spol. s podst. vplyvom	33	0	0
2.	Výnosy z ostatných dlhodobých cenných papierov a podielov	34	0	0
3.	Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku	35	0	0
X.	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	36	0	0
L.	Náklady na krátkodobý finančný majetok	37	0	0
XI.	Výnosy z precenenia CP a výnosy z derivátových operácií	38	0	0
M.	Náklady na precenenie CP a náklady na derivát. operácie	39	0	0
XII.	Výnosové úroky	40	0	11
N.	Nákladové úroky	41	30	1 911
XIII.	Kurzové zisky	42	0	0
O.	Kurzové straty	43	0	0
XIV.	Ostatné výnosy z finančnej činnosti	44	0	0
P.	Ostatné náklady na finančnú činnosť	45	20	2 247
XV.	Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z finančnej činnosti	46	0	0
Q.	Tvorba rezerv na finančnú činnosť	47	0	0
XVI.	Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov	48	0	0
R.	Tvorba opravných položiek do nákladov na finan. činnosť	49	0	0
XVII.	Prevod finančných výnosov	50	0	0
S.	Prevod finančných nákladov	51	0	0
*	Výsledok hospodárenia z FINANČNEJ ČINNOSTI (r.30-r.31+r.32+r.36-r.37+r.38-r.39+r.40-r.41+r.42-r.43+r.44-r.45+r.46-r.47+r.48-r.49+(-r.50)-(-r.51))	52	-50	-4 147
T.	Daň z príjmov z bežnej činnosti	53	23	0
T.1.	-splatná	54	23	0
2.	-odložená	55	0	0
**	Výsledok hospodárenia z BEŽNEJ ČINNOSTI (r.29-r.52-r.53)	56	234	15 354
XVIII.	Mimoriadne výnosy	57	0	0
U.	Mimoriadne náklady	58	0	0
V.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti	59	0	0
V. 1.	- splatná	60	0	0
2.	- odložená	61	0	0
*	Výsledok hospodárenia z MIMORIADNEJ ČINNOSTI(r.57-r.58-r.59)	62	0	0
Z.	Prevod podielu na HV spoločníkom	63	0	0
***	VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ÚČTOVNÉ OBOBIE (+/-) (r.56+r.62-r.63)	64	234	15 354